De huilers

Willy Schuyesmans

Over dit boek

Randi is er helemaal niet blij om als haar ouders, enkele dagen voor hun geplande vakantie naar Spanje, besluiten naar de Waddenzee te trekken. Maar Randi's vader is journalist en moet dringend wat schrijven over de oorzaken van de zeehondensterfte in de Noordzee. Zo leert Randi de zeehondencreche in Pieterburen kennen en mag ze er helpen bij de verzorging van zieke zeehonden. Lepeltje, een van die huilers, want zo worden jonge zeehondjes genoemd, ligt haar nauw aan het hart. Zal hij genezen? En wat dan?

Willy Schuyesmans

De huilers

Jeugdroman

COLOFON
DE HUILERS
ISBN 978-94-913-6189-0
D/2013/Willy Schuyesmans, uitgever/
NUR 280

De eerste druk van *De huilers* verscheen in 1989 bij uitgeverij Altiora in Averbode onder het wettelijk depotnummer D/1989/39/34.

Doelgroep: vanaf 9 jaar
Trefwoord: jeugdboeken, verhalen

Website: **www.schuyesmans.be**
E-mail: **willy@schuyesmans.be**

Voor Lenie, John, Anita, Lies, Geesje, Klaas en de anderen.

Met dank aan het Wereldnatuurfonds en de zeehondencrèche Pieterburen
voor de hulp bij de realisatie van dit boek.

Lauwersoog

Woedend was ze. Noemde Pap dat vakantie? Maandenlang had ze gedroomd van lekker lui liggen aan een heet, zuiders strand. Plankzeilen, snorkelen, zeilen. Ja, vooral zeilen! Eindelijk zouden ze dit jaar eens vakantie nemen zoals normale mensen dat doen. Niet in zo'n kleretentje op een achterlijke camping. Maar in een echt hotel, waar de ober je stoel onder je kont schuift en je hem terug kunt sturen met een glas, omdat je water mét prik hebt gevraagd. Heerlijk zou dat geweest zijn.

Maar wat dacht je? Sinds een uur zaten ze weliswaar gepakt en gezakt in de auto. Maar ze reden pal noordwaarts in plaats van naar het zuiden. Weg, Rivièra! Saluut, Côte d'Azur! Ze waren op weg naar Holland, dat koele kikkerlandje met zijn molens. Dus met veel wind. En met achterlijke klompenlopers. Om misselijk van te worden.

Randi keek door het raampje van de auto naar buiten. Het regende. Zo'n vieze motregen die je niet voelde, maar waar je toch in een mum van tijd doornat van werd. Dat beloofde voor straks op de camping. Want hoe kon het anders? Achter de auto danste het kampeerwagentje op en neer. Het water trok striemen op het blauwe zeil. Randi had wel kunnen huilen. Een natte, koude tent. Heel wat anders dan een hotel met zwembad in de zon. Voorin zaten Pap en Mam zacht te praten. Ook bij hen was de vakantiestemming bepaald zoek. Niet te verwonderen, overigens. Stel je voor... Twee dagen voor je met een vliegtuig naar de zon vertrekt, krijg je een telegram van je hoofdredacteur waardoor je hele vakantie in het water valt. Dan slik je wel even.

'WIL COVERSTORY ZEEHONDEN IN NR. 32 – STOP – BEL MY – STOP – SORRY VOOR JE VAKANTIE – STOP – KAREL.'

De telex hadden ze op de mat gevonden, toen ze met Randi's schoolrapport waren thuisgekomen. Pap was naar de telefoon gesneld en had gebruld tegen Karel dat hij het beu was en dat hij toch vakantie had verdiend, zeker, en dat zijn gezin ook nog wel telde en dat het vliegtuig en het hotel betaald waren en dat ... Maar toen had hij een hele tijd gezwegen en zuchtend geluisterd, en Randi wist meteen dat het gebeurd was.

Later vertelde Pap dat Karel hem stroop om de mond had gesmeerd. Hij had hem gezegd dat hij als milieujournalist toch de enige was die zo'n reportage tot een goed einde kon brengen. Het was ernstig gesteld met de zeehonden in de Waddenzee. Dat konden ze niet zomaar wegstoppen in een persbureauberichtje op een binnenpagina. Dat moest een omslagverhaal worden, een coverstory. Pap had zich moeiteloos laten ompraten. Zeker toen Karel hem beloofd had dat hij alle kosten zou betalen voor het afzeggen van vliegtuig en hotel.

Dat was het dan. Randi had gehuild en Mam had de hele avond met een lijkbiddersgezicht naar tv zitten kijken. Maar de volgende morgen had Pap voorgesteld er het beste van te maken. Hij moest naar Pieterburen en de Waddenzee. Op Lauwersoog wist hij een goede camping. Mam en Randi konden dan wat vakantie nemen, gaan zwemmen of wandelen, terwijl hij werkte. En elke avond waren ze samen. Het kon nog best gezellig worden.

Randi keek door het raampje naar buiten. Het bleef regenen. Het blauwe zeil klapperde in de wind en ze trachtte met haar ogen de snel heen en weer gaande rand te volgen. Het lukte niet, maar het leidde haar wel af. Randi werd er rustig van en beetje bij beetje begon ze zich in haar lot te schikken. Ach, tenslotte was ze er helemaal het type niet naar om bokkig te blijven.

'Is het nog ver, Pap?'

'We zijn zowat halfweg, Soep.'

Ach, die Pap! Hij werd eigenlijk liefst 'Paps' genoemd, maar dat vond Randi zo kinderachtig. Dus had zij er 'Pap' van gemaakt. 'Dan noem ik jou Soep', had hij meteen geantwoord. En dat deed hij nog. Zulke grapjes maakte Pap altijd. Randi was eraan gewend geraakt. De autoweg leek eindeloos. Een kralensnoer van vreemde namen. Randi kon er zich niets bij voorstellen. Voor haar waren het namen zonder gezicht, zonder klank, zonder kleur. Dan reden ze Hilversum voorbij. Dat kende ze wel.

'Mam, mag de radio aan?'

Even later dreunde de muziek uit de luidsprekers. Nooit was Hilversum 3 zo dichtbij.

'Is dat nu Boy George Michael J. Fox Jackson?'

'Zeg, Pap, dat is Kim Wilde.'

'O, wilde Kim. Tja, zo klinkt het wel.'

Pap was gek op klassieke muziek. Hij had wel tweehonderd platen. Allemaal Bach, Beethoven en Mozart. Daar mocht Randi absoluut niet aankomen. Alsof daar enig gevaar voor bestond, dacht ze bij zichzelf. Randi pakte Paps krant en las het artikeltje dat hij vanmorgen had aangestreept.

HONDERDEN DODE ZEEHONDEN AAN DE ZWEEDSE KUST

STOCKHOLM (Reuter) 1 juli 1988 – Honderden dode en stervende zeehonden zijn aangespoeld op de Zweedse westkust. Ze zijn getroffen door een virus dat meer en meer de volledige populatie in dat gebied bedreigt. Dat hebben wetenschappers gisteren bekendgemaakt.

De Zweedse biologe Susanne Liljenstrom zei dat het virus zich heel snel verspreidt. 'Wij staan gewoon machteloos en weten niet hoe we de epidemie kunnen stoppen.'

Het gaat om een virus dat ernstige longinfecties en miskramen veroorzaakt. Enkele weken geleden is het ook al tot in de Waddenzee doorgedrongen.

Randi legde de krant neer. Ze keek naar buiten. De regen bleef striemen. Ze dacht na. Zeehonden kende ze alleen van de plaatjes in Paps boeken. Natuurlijk had ze er ooit wel een gezien in de Antwerpse dierentuin.

Maar dat je diezelfde dieren gewoon in het wild in de Waddenzee kon aantreffen, daar had ze nooit bij stilgestaan. Nu ja, ze zou er de volgende dagen ongetwijfeld meer over moeten horen dan haar lief was. Want als Pap zich ergens in vastbeet, kon hij er nooit over zwijgen.

Eindelijk bereikten ze Lauwersmeer. De torenhoge sluizen tussen het meer en de Waddenzee zagen er in de regen somber en dreigend uit. Maar de camping op Lauwersoog viel meteen mee.

In het kantoortje naast het restaurant schreef Pap hen in. Het meisje achter de balie trok een oranje regenjas aan en liep hen voor naar een prachtig plekje tussen de dennebomen. Tien meter verder stond, goed afgeschermd, nog een tent.

'Jullie hebben geluk', zei het oranje meisje. 'Het regent haast niet meer. Als jullie wat nodig hebben, vinden jullie mij of mijn collega wel vooraan. Prettig verblijf in elk geval.'

En weg was ze. Mam en Pap zetten de tent op. Een routinekarwei dat ze al tientallen keren hadden gedaan. In een halfuurtje stond alles overeind en was de laatste tentharing in de grond geslagen. Randi hielp Mam nog even met het schikken van de slaapzakken. Daarna stelde Pap voor dat ze die eerste avond in het restaurant van de camping zouden gaan eten. Mam vroeg zich af of dat niet te duur zou zijn, maar Pap had nog een gemiste reis naar de zon goed te maken. Dus mocht hij wel trakteren, voegde Randi er lachend aan toe. Ze stonden net alledrie buiten, toen in de andere tent de rits omhoog ging en een mager meisje met halflang haar lachend haar hoofd naar buiten stak.

'Hallo, ik heet Femke. Zijn jullie Belzen?'

'Wij zijn Belgen', verbeterde Pap. 'Is het hier altijd zo'n slecht weer?'

'Het regent al vier dagen', zei Femke. 'En volgens Pellenboer wordt het de hele week niet veel zaaks. Ik ben blij dat we eindelijk buren krijgen. Hoe heet jij?' Randi begreep dat Femke op haar doelde.

'Randi. Ik heet Randi.'

'Mooi zo. Kom je met me spelen?'

Randi wilde net antwoorden, maar Pap was haar voor. 'Morgen misschien', zei hij. 'We hebben reuzehonger nu en gaan eerst een hapje eten.'

'Ook goed. Tot morgen dan. Prettige avond nog', lachte Femke. En ze zipte de rits van de tent dicht.

Pieterburen

'Kom, we gaan *touteren*. Dat deed ik al jaren niet meer!'

'We gaan wat?'

Femke keek Randi aan alsof ze het in Keulen hoorde donderen.

'*Touteren*. Hoe noem jij dat dan? Daar in de speeltuin.'

'O, schommelen zul je bedoelen. Wat spreek jij toch een raar taaltje!'

Randi lachte. Ze kende het buurmeisje pas sinds gisteravond en had al wel vijf keer een Vlaams woord moeten uitleggen. Toen Femke haar vanmorgen bij de tent was komen halen om te spelen, zaten ze nog aan het ontbijt. Mam had gevraagd of ze ook een broodje met hesp wilde. Dat kende Femke niet. 'O, een broodje ham!' had ze gezegd. Daar had Randi om moeten lachen. Zij kende zowel ham als hesp.

'Ik geloof dat wij in Vlaanderen veel meer Nederlandse woorden kennen dan jullie', probeerde ze.

'Ben je mal, meid!' antwoordde Femke. 'Da's geen Nederlands dat jij praat. Da's Vlaams. Da's een dialect. Hartstikke leuk, hoor. Dat wel.'

Randi had geen zin een discussie te beginnen. Ze liep de speeltuin in, sprong op de schommel en riep:

'Kom, we doen om het hoogst!'

Femke sprong op de andere schommel. Ze probeerden in hetzelfde ritme te blijven, al lukte dat altijd maar heel even. Toen Randi boven de balk uit kon kijken ging ze zitten en schommelde uit. Eindelijk hingen ze stil naast elkaar.

'Ga je mee naar het strand?' vroeg Femke.

'Nee', antwoordde Randi. 'Mam wilde dat ik in de buurt bleef. Wij moeten weg. Pap heeft op de middag een afspraak in Pieterburen. En ik

ga mee.'

'In de zeehondencrèche?'

'Ja, Pap moet er een stuk over schrijven. Er schijnt een ziekte te zijn onder de zeehonden in de Waddenzee. Hij wil uitvissen hoe dat precies in mekaar zit. In de zeehondencrèche worden de zieke dieren verzorgd. En daar gaan wij naartoe.'

'Nou, pas dan maar op dat je het niet zelf krijgt', waarschuwde Femke.

'Ach, joh, dat kan niet. Mensen krijgen die ziekte niet.'

''k Zou toch maar oppassen als ik jou was. Straks heb je ook van die flappen onder je buik.' Femke giechelde. 'Overigens wel jammer dat je er vanmiddag niet bent. Je had mee kunnen gaan surfen op het Lauwersmeer.'

'He, en dat zeg jij nu pas!'

Randi was dolgraag meegegaan. Maar ze wist ook dat Pap er niet van hield dat zijn plannen in de war werden gestuurd.

'Ga je na vandaag nog surfen?' vroeg ze.

'Nou, ik ga elke dag.'

'Kan ik dan morgen mee?'

'Ik zal er eens over nadenken, hoor. Als je me nog een paar van je leuke Vlaamse woordjes leert misschien wel', grapte Femke, en ze liep weg in de richting van het strand.

Een halfuurtje later vertrok Randi met Mam en Pap naar Pieterburen. Ze reden over de dijk. Pap hield even halt op een stopplaats. Vanhier keek je uit over de Waddenzee. Het was bijna laag tij en de slikplaten schemerden lichtgroen door het ondiepe water. Visdiefjes slalomden door de lucht. Randi zag er een met een visje in zijn bek. Strandlopertjes trippelden langs de laagwaterlijn. Pap nam zijn kijker en speurde de einder af. Mam en Randi daalden ondertussen voetje voor voetje over de basaltblokken de helling af tot bij het deinende water.

'Hé, kijk daar: kwallen!'

Er zwommen inderdaad drie kwallen vlak tegen de dijk aan. Randi kende die dieren alleen van de slijmerige hoopjes op het strand. Als kleuter had ze ooit eens in zo'n kwal getrapt. Ze herinnerde zich nog heel goed hoeveel pijn dat had gedaan. Bijna vanzelf deed ze een stapje achteruit, wat hoger de dijk op. Maar haast tegelijk viel haar mond open van verbazing om zoveel schoonheid in het water.

Kompaskwallen waren het. Ze herkende ze duidelijk van de afbeeldingen in haar dierenboeken. Ze zag het bijna doorzichtige lijf en daarop de scherp afgetekende krans van 'windstreken'. Op het ritme van een onhoorbare melodie – of was het de golfslag – vouwde de kwal zijn mantel open en dicht. Net het rokje van een danseres dat op en neer ging, maar dan als in een vertraagde film. Onder aan de kwal slingerde een lange, sierlijke streng. Zijn tentakels, dacht Randi, en ze wist dat daar het pijnlijke gif zat dat ze ooit in haar voet had gevoeld. Ze kon zich de pijn herinneren alsof het gisteren pas gebeurd was, maar ze geraakte zo in de ban van dit onderwaterballet dat ze gehurkt steeds dichterbij schoof.

Pas toen Pap van boven op de dijk riep dat het de hoogste tijd was, ontwaakte ze uit haar betovering. Samen met Mam klom ze weer omhoog en terwijl ze verder reden, vertelde ze Pap over de dans van de kwallen.

Pieterburen zag er best een gezellig dorpje uit, niet meer dan een straat lang. Pap wees in het voorbijrijden het wadloperscentrum aan, van waaruit hele groepen vertrokken om onder leiding van een gids bij laag tij de Waddenzee over te steken naar het eiland Schiermonnikoog.

Even later draaide Pap de parking van de zeehondencrèche op. Het eerste wat Randi opviel, waren de langzaam draaiende wieken van een reusachtige windgenerator die voor de elektriciteit van de crèche zorgde. Ze had zulke windmolens al vaker gezien hier in het vlakke land. Maar nu ze er voor het eerst vlak onder stond, merkte ze hoeveel lawaai dat

ding maakte. Het leek wel of iemand over de tuit van een lege fles blies.

De crèche zelf bestond uit drie gebouwtjes die er op het eerste gezicht een beetje als een alledaags woonhuis uitzagen. Voor de deur stond een aandoenlijk standbeeld van een zeehondje.

Pap, Mam en Randi volgden de pijlen om het huis heen. In de achtertuin lagen zeehonden op de rand van hun waterbekken te zonnen. Tegen het huis aan waren twee kleine bassins. Verderop links nog twee grotere. In het ene zaten wel zes volwassen zeehonden. In het andere een reusachtig dier met een enorme snor.

'Kijk, Pap, een walrus!' riep Randi uit.

'Nee, hoor, een walrus is het zeker niet. Die heeft van die lange tanden. Ik denk dat het een baardrob is. In elk geval een dier dat niet aan onze kusten thuishoort.'

'Daar zitten heel kleine zeehonden. Je kunt ze nauwelijks zien. Waarom mag je er niet dichterbij?'

Randi wachtte het antwoord niet af, draaide zich om en klom op het bezoekersterras. Hier was ze natuurlijk nog verder van de zeehonden af. Maar ze kon er nu van bovenuit naar kijken. En dat was toch al iets beter. Pap en Mam kwamen mee naar boven. Ze gingen met zijn drieën op de bank zitten om naar de dieren te kijken.

'Hé, daarbinnen zijn er nog!' riep Randi. Ze stormde meteen de trappen af en liep de glazen galerij in. Pap en Mam volgden glimlachend.

Rond een piepklein bekken lagen wel vijf heel jonge zeehondjes. Doodstil lagen ze en Randi dacht eerst al dat ze dood waren. Maar toen hief een zijn kopje op en trachtte wat heen en weer te schuiven. Dat lukte duidelijk niet zo best. Even later legde het diertje uitgeput zijn kopje weer neer.

'Ach, kijk, hoe lief', suste Randi.

Aan het volgende raam waren zo mogelijk nog kleinere zeehondjes in aparte hokjes ondergebracht. Ze lagen op een dweil onder een

infraroodlamp.

'Dat is zeker om ze warm te houden, Pap?'

'Tuurlijk. Die dieren zijn ziek. Ze zijn door hun moeder in de steek gelaten.'

'Dat zijn ze helemaal niet!'

Als op commando draaiden Randi, Mam en Pap zich tegelijk om. Achter hen stond een ietwat klein uitgevallen vrouw in jeans en sweatshirt hen geamuseerd aan te kijken.

'Zeehondenmoeders zorgen erg goed voor hun jongen. Ze laten ze heus niet in de steek. Als een jong en zijn moeder van mekaar gescheiden zijn, komt dat door een oorzaak van buitenaf. Een storm, of veel vaker verstoring door de mens. Dan gaan ze radeloos op zoek naar mekaar. Het jong gaat liggen huilen opdat zijn moeder hem zou horen. En de moeder zelf zoekt desnoods dagenlang tot ze haar jong gevonden heeft. Maar de Waddenzee is groot en het gebeurt vaak dat ze mekaar niet terugvinden. Dan is het jong ten dode opgeschreven. Tenzij wij het bij toeval vinden en het hier opvangen tot het groot en sterk genoeg is om weer in zee te worden uitgezet... Overigens aangenaam. Mijn naam is Lenie 't Hart.'

Pap hapte naar adem en stotterde:

'Euh, dan heb ik een afspraak met u'.

'O, ben jij die Vlaamse journalist die mij gisteravond belde? Welkom. Ik hoop maar dat je in je artikel geen onzin schrijft over zeehondenmoeders die hun jongen in de steek laten.'

Randi lachte in haar vuistje. Ze had Pap nog niet vaak zo met zijn mond vol tanden zien staan. Ze mocht die Lenie wel. Pap viste een naamkaartje uit zijn zak en zei:

'Bart Geerts van De Nieuwskrant. Dat is mijn vrouw Els en dat is Randi.'

Er werden handjes gedrukt en Lenie loodste hen alledrie mee naar binnen, een trap op naar een grote zolderkamer. Daar was het een drukte

van jewelste. Meisjes liepen in en uit, telefoons rinkelden en twee jongens zaten ingespannen op het klavier van een computer te tikken.

'Eerst een kopje koffie,' zei Lenie, 'en dan gaan we praten. Of heb je liever thee?'

Ze wachtte niet eens het antwoord af, dook in een keukenkast en zette kopjes op tafel.

'Je neemt zelf maar. Het staat er allemaal. En in de kast vind je wel een koekje. Hoe oud ben jij eigenlijk?'

Randi snapte pas een seconde later dat Lenie het tegen haar had. Ze kreeg op slag een kleurtje en zei:

'Twaalf, mevrouw. Na de vakantie ga ik naar de middenschool.'

Ze begreep zelf niet waarom ze dat erbij vertelde. Misschien leek twaalf dan niet zo jong.

'O, leuk. En heb je al een vriendje?'

Nu kleurde Randi pas helemaal rood. Ze opende haar mond, keek smekend van Mam naar Pap en terug, en schudde dan even, onmerkbaar bijna, haar hoofd. Raar mens, dacht ze. Gelukkig riep iemand Lenie net op dat ogenblik aan de telefoon.

'Ik ben zo terug', zei ze nog. 'Kijk dit alvast even in.'

Ze stopte Pap een paar brochures in de hand en weg was ze. Aan de telefoon voerde ze een lang gesprek in een vreemde taal. Duits, dacht Randi. Ze begreep er nauwelijks wat van. Toen het eindelijk afgelopen was, legden Mam en Pap al vol verwachting de brochures weer op het tafeltje, maar Lenie begon nog een lange babbel met de jongens aan de computer. Het ging blijkbaar over lidmaatschapsgeld en donaties. Er was iets mis met een computerprogramma waarin al die gegevens opgeslagen waren. En toen ging Lenie plots de trap af naar de crèche. Daar zaten ze weer, aan hun lot overgelaten. Meisjes in blauwe overalls liepen in en uit voor een kopje koffie. Soms maakten ze een praatje, maar nooit langer dan een paar minuten. Net zo plots als ze daarnet

verdwenen was stond Lenie er weer.

'Zo', zei ze. 'Jij wilt dus een artikel schrijven over de hele bedoening hier. Nou, ik stel voor dat we straks even rondlopen. En dan stel je maar vragen. 't Is hartstikke druk hier deze dagen. Achtendertig zeehondjes hebben we nu al binnen. Zo druk is het nog nooit geweest. Eigenlijk is het leuke er voor ons een beetje af. De huilertjes, zo noemen wij de verloren geraakte babyzeehondjes, kwamen dit jaar al veel vroeger binnen dan anders. Meestal begint het pas de laatste dagen van juni, maar nu hadden we er al in het begin van die maand. Te vroeg geboren, weet je. En daardoor wegen ze veel te weinig. Heel erg moeilijk om ze er dan nog bovenop te helpen.'

'Bedoel je dat ze niet veel kans maken?' probeerde Pap.

'Nou, een aantal sterven er natuurlijk wel. Maar de meeste halen we er heus wel door. We hebben in al die jaren al meer dan vijfhonderd zeehonden weer uitgezet. Zowat een kwart van alle zeehonden in de Waddenzee is hier geweest. Meestal als huilertje. Soms ook volwassen, maar ziek. Eigenlijk is dit een ziekenhuis. En we werken ook net zo steriel als in een ziekenhuis voor mensen. Anders red je het nooit, hoor. Weet je dat we dagelijks in contact staan met een medische groep? Dat zijn specialisten die ons zeggen welke geneesmiddelen we moeten gebruiken en hoe we een totaal uitgeput jong er weer bovenop kunnen helpen. Geeft mij een veilig gevoel, hoor.'

Randi luisterde met open mond. Nog maar zelden had ze iemand zo bezielend horen vertellen. Opeens voelde ze zich erg blij dat ze hier zat en niet aan de Middellandse Zee. Dat zou ze natuurlijk beter niet aan Pap vertellen. Ze dacht ook aan Femke die nu wel aan het surfen zou zijn. Toch had ze er geen moment spijt van dat ze niet was meegegaan.

Pap stelde vragen. Domme vragen, vond Randi, maar ze was te verlegen om zelf uit de hoek te komen.

Weer werd Lenie aan de telefoon geroepen. Deze keer verliep het

gesprek in het Nederlands. Randi spitste haar oren.

'Ja, John, zeg maar. ... Drie, zeg je? ... Hé, wat zielig. Je hebt ze een spuitje gegeven? En glucose? ... Oké, houd ze koel. Ik stuur Lies meteen naar Eemshaven. Daag.'

Lenie legde de hoorn niet neer, maar draaide meteen een nummer binnenshuis. John was onderweg naar Eemshaven met drie huilertjes aan boord. Of Lies die kon ophalen?

'Lies Vedder is onze diergeneeskundige', legde Lenie aan Pap uit, terwijl ze een nieuwe kop thee tankte. 'En John de Boer is de conservator van het Oostelijke Waddengebied. Hij vaart elke dag met de Harder, zijn dienstboot, langs de zandplaten op zoek naar huilers. Hij is onze grootste leverancier.' Lenie lachte. 'Eigenlijk zou je eens met hem moeten meevaren. Dan kun je met je eigen ogen zien hoe het hier met de zeehondjes gesteld is. Morgen vaar ik een dagje met hem uit naar Rottumeroog. Als je wilt, bel ik hem straks even om te vragen of je mee kunt.'

'Graag', zei Pap meteen.

'Maar ik ga morgen surfen met Femke', zei Randi verward.

Tegelijk bedacht ze dat ze eigenlijk wel veel meer zin had in een tochtje op de Waddenzee.

'Tja, als jij liever gaat surfen ...'

'Nee!' Randi onderbrak Pap luider dan ze eigenlijk gewild had.

'Ik ga wel mee, hoor. Surfen kan ik later nog.'

Lenie lachte.

'Jij hebt de smaak te pakken, hé, Randi. Kom, we lopen even een rondje door de crèche.'

Ze goot de rest van haar kop thee naar binnen en liep voor, de wenteltrap af naar beneden. Eerst toonde ze de keuken. Een doordringende visgeur prikkelde Randi's neus. Ze hield al niet zo van vis en bedacht dat deze geur niet van aard was om daar iets aan te

veranderen. Maar intussen had Lenie hen al naar de ziekenboeg geloodst. Door het raam keken ze alle vier naar de miezerige hoopjes ellende die op een dweil onder een infrarode lamp lagen te bekomen.

'Als ze een dag of twee van hun moeder gescheiden zijn, raken ze helemaal uitgehongerd', legde Lenie uit. 'De eerste weken produceert moeder een heel vette melk. Die kunnen ze maar moeilijk missen. Ze drogen uit en raken in shock. Kijk die daar.'

Lenie wees op een echt miniatuurzeehondje, dat voor dood in zijn hok lag op een dubbelgevouwen dweil. Suzanne heette ze. Iemand had met een wasknijper een papiertje met haar naam op het hek vastgemaakt.

'Toen we haar gisteren vonden, leek ze wel dood', verduidelijkte Lenie. 'We hadden echt geen uur later moeten komen. De zilvermeeuwen cirkelden al hongerig in haar buurt. Maar ze is de nacht goed doorgekomen en vanmorgen heeft ze zelfs even gehuild. Dat is een goed teken. Ik denk dat ze het haalt.'

Randi keek naar de grote, donkere ogen van Suzanne en voelde haar eigen ogen prikkelen. Volhouden, kleintje, dacht ze. En met opeengeperste lippen liep ze mee naar de buitenbassins.

'Die beestjes zijn het ergste door', vertelde Lenie. 'Hier blijven ze nog een paar weken of maanden tot ze helemaal op hun gewicht zijn. En dan mogen ze weer de vrije natuur in.'

'Maar daar kunnen ze toch die zeehondenziekte opdoen', opperde Randi. 'Houd je ze niet beter hier, ook als ze volwassen zijn?'

'Nee, hoor, meid.' Lenies stem klonk heel beslist. 'Dit is een ziekenhuis, geen dierentuin. Zeehonden horen in de Waddenzee thuis en niet in kooitjes of bassins waar mensen naar ze komen kijken. Die ziekte, wellicht een virus, is een enorm probleem. Dat geef ik graag toe. Maar je lost het niet op door de dieren in een dierentuin te stoppen. We sporen nu met man en macht de oorzaak van die ziekte op. Misschien kunnen we dan wel een vaccin maken, om de dieren die in onze handen komen,

in te enten. Maar ik vrees dat er nog heel wat zeehonden zullen sterven eer het zover is.'

'Kunnen we daar dan niets tegen doen?' vroeg Randi vertwijfeld.

Lenie draaide zich om en haalde haar schouders op.

'Ik vrees van niet, kind. Laten we hopen dat de natuur zichzelf herstelt. Dat heeft ze altijd al gedaan. In een gezonde populatie lukt dat ook heel goed. Maar in de Waddenzee hebben de zeehonden het al zo hard te verduren. Ze worden verstoord, het water is vuil en vol vergif en de dieren zijn erg verzwakt. Ik hoop maar dat de zeehonden niet helemaal uit de Waddenzee verdwijnen.'

Lenie liep haar kantoor binnen. Randi bleef wat onthutst op de gang staan, samen met Mam en Pap. Ze hoorde hoe Lenie met John belde via de marifoon. Na een kort gesprek haakte ze in en stapte terug de gang op.

'Zo, dat is dan geregeld', zei ze. 'Als jullie morgenochtend om halfacht op de kade in Eemshaven zijn, kunnen jullie mee met de Harder. Kom vooral niet te laat, want John moet rekening houden met het getij. Hier heb je een plannetje waar je precies moet wezen.'

'Hoe was het met de drie huilertjes?' wilde Mam nog weten.

'O, prima. Lies is er al mee onderweg. Ze zal zo hier zijn.'

Nauwelijks was ze uitgesproken of de bestelwagen van de crèche draaide de oprijlaan in. Meteen holden ze alle vier naar buiten en even later droegen Lies en Lenie in looppas drie manden naar binnen.

'Nu heb ik mijn handen vol!' riep Lenie nog tegen Pap. 'Ik zie jullie morgen aan de Harder. Daag!'

En met haar voet duwde ze de deur dicht. Ietwat verbaasd stonden Mam, Pap en Randi elkaar aan te kijken.

'Da's een rare', zei Mam ten slotte half lachend.

'Dat mag je zeggen', viel Pap haar bij.

'Maar ze houdt echt veel van zeehonden', zei Randi beslist.

'Dat kun je wel zien!'

De Harder

Beste Femke,
Ik kan helaas weer niet met je mee om te surfen. We gaan vandaag varen op de Waddenzee met de meneer die de kleine zeehonden vangt. Misschien breng ik er wel eentje voor je mee.
Gaan we morgen surfen?
Groetjes,
Randi.

Op haar tenen sloop ze tussen de tenten door en maakte het briefje met een veiligheidsspeld vast aan de ingang van Femkes tent. Daar moest ze het zeker vinden. Ze zal me maar een vreemde vriendin vinden, dacht Randi nog, terwijl ze met hoge passen weer naar haar tent liep. Gelukkig struikelde ze in het schemerdonker niet over tentharingen of lijnen.

Binnen had Mam de gaslamp hoog gedraaid. Ze hapten haastig het ontbijt op. Pap keek voortdurend op zijn klok en telde op zijn kaart wel drie keer de afstand uit van Lauwersoog naar Eemshaven.

'Laat de vaat maar staan', zei hij ten slotte. 'Ik wil die boot niet missen.'

Het was ook inderdaad een heel eind rijden. En in Eemshaven konden ze de juiste kade niet meteen vinden. Plots kreeg Mam *De Harder* in de gaten. Op hetzelfde moment zag Randi Lenie lopen met een stel laarzen in de ene en een koffertje in de andere hand. Pap toeterde. Lenie schrok uit haar gedachten op en stak de hand met de laarzen omhoog.

Het was tien voor halfacht toen ze via de smalle, houten steiger naar de Harder liepen. Lenie stond al op het achterdek en nam Paps

fotokoffer en Mams proviandmandje aan. Dan vatte ze Randi om haar middel en hielp haar in de boot te springen. Mam en Pap klommen zelf naar beneden.

De Harder was een leuk en goed onderhouden jacht met voorin een ruime kajuit. Op het achterdek lag een opgeblazen rubberboot met buitenboordmotor.

'Welkom aan boord', zei Lenie. 'Hebben jullie het makkelijk kunnen vinden?' En weer wachtte ze het antwoord niet af. 'John is al koffie aan het zetten in het vooronder. En Klaas komt zo.'

Randi vroeg zich net af wanneer John dan wel tevoorschijn zou komen, toen een rijzige dertiger met blond golvend haar uit het voorschip naar boven klom.

'Hallo, welkom op de Harder!' riep hij met een diepe basstem. 'Ik ben John de Boer. De koffie staat klaar. Doe of je thuis bent. Zodra Klaas er is, lichten we het anker.'

Pap stelde zichzelf en zijn gezin voor. Terwijl hij daar nog mee bezig was, kwam een jonge man in volle vaart op een rennersfiets over het smalle steigertje gereden.

Randi's mond viel open. Zij was al niet helemaal op haar gemak over dat smalle bruggetje gelopen. Maar met een fiets... Ze mocht er niet aan denken.

'Ahoy, hier ben ik!'

Klaas zwaaide een been over zijn fiets. Nu gaat hij het water in, dacht Randi. Maar nee. Hij stopte net voor het jacht, begroette iedereen, maakte zijn fiets vast aan een paal en sprong de boot in.

'Klaas is het manusje-van-alles hier', legde John uit. 'Hij maakt het eten klaar en neemt het stuur van mij over als ik op een zeehond uitga.'

Even later zaten ze met z'n allen bij een kop koffie aan de krappe tafel in de kajuit. John haalde een zeekaart uit een platte lade boven hun hoofd en legde uit waar ze naartoe zouden varen.

'Er is daarnet via de radio een bericht binnengelopen van de vogelwachters van Rottumerplaat. Ze hebben vanmorgen een uitgeputte huiler gevonden en die gaan we ophalen. Dat moet met hoogtij gebeuren. Anders komen we niet dicht genoeg in de buurt. Dus hebben we nog even de tijd om langs Rottumeroog te varen en er de platen af te speuren. Misschien vinden we daar nog wel iets.'

Klaas verdween in het vooronder. Even later sloeg de dieselmotor aan met een diep gebrom. Trossen los, en na enig gemaneuvreer tuften ze de haven uit. Randi wist niet waar eerst te kijken. Vlug werkte ze haar koffie naar binnen en ging dan buiten op het dek staan om beter te kunnen zien. Spoedig lieten ze de haven achter zich en belandden in volle zee. Het was laagtij, dus moesten ze de diepe geulen volgen. John was een ervaren kapitein. Dat zag je zo. Randi vroeg zich af hoe hij zijn weg vond. Hier en daar stonden lange stokken in het water. Maar hoe kon je nu in 's hemelsnaam weten of je er rechts, dan wel links voorbij moest? Op de zeekaart had het er daarnet allemaal nogal eenvoudig uitgezien. Maar hier, midden op de Waddenzee leek het zo onoverzichtelijk. Hoe kon je nu weten waar Rottumeroog lag?

Klaas wees haar Borkum aan. Het eerste Duitse Waddeneiland tekende zich als een smalle streep aan de horizon af. Met Paps kijker zag Randi duidelijk de vele, hoge appartementstorens vol vakantiegangers. Als ze tegen de kajuit leunde, om haar kijker makkelijker onbeweeglijk te houden, kon ze zelfs de eerste vroege badgasten op het strand ontwaren. 't Lijkt wel de dijk van Oostende, dacht Randi. Een flink briesje deed haar even rillen en ze kroop weer naar binnen.

Mam had net een dik pak chocolade uit haar proviandmand gehaald. Dat bleek een schot in de roos, want John was dol op Belgische chocolade. Pap had intussen zijn notitieboek tevoorschijn gehaald en liet Lenie honderduit vertellen over de zeehonden en de crèche. In zijn onleesbare, snelle handschrift noteerde hij elk woord, alsof hij bang was

dat hij het anders zou vergeten. Dat vond Randi een gekke bedoening. Van het gesprek van gisteren met Lenie herinnerde zij zich elk woord nog letterlijk. Maar ja, Pap werd al een dagje ouder, bedacht ze. Zijn geheugen zou zijn beste tijd wel gehad hebben.

'Nou, ik doe dat werk al zeventien jaar', zei Lenie. 'Eigenlijk heb ik het overgenomen van iemand die het privé in zijn eigen tuintje deed. Zelf ben ik er ook in mijn eigen tuin mee begonnen. Maar die werd gauw te klein en ik moest dus uitbreiden. Aanvankelijk hielden we alleen een babycrèche, voor huilers dus. Maar toen de vervuiling van de Waddenzee verergerde, namen we vanaf 1973 ook zieke beesten op. Per jaar komen zo'n honderd zeehonden bij ons binnen. Eerst waren het vooral huilers, maar de laatste tijd groeit de groep zieke dieren sterk aan. De voorbije weken zelfs onrustwekkend veel. Het is wel de bedoeling dat alle zeehonden zo vlug mogelijk weer naar zee gaan. De meeste verblijven twee of drie maanden bij ons. Hoogst zelden blijft eens eentje een half jaar. Ze zijn er dus zeker niet voor de bezoekers. De duizenden mensen die elk jaar in Pieterburen naar de dieren komen kijken, hebben we natuurlijk heel hard nodig. Het is pas door hun steun dat we de zeehonden kunnen redden. Dat kost immers handenvol geld. Maar het welzijn van de dieren gaat voor alles. Dus worden de bezoekers op een afstand gehouden. Ken je een van onze slogans: verwacht geen kunstjes voor je geld? Dat doen we om de zeehonden niet al te zeer aan de mensen te wennen, want een paar weken later moeten ze opnieuw de zee in en hun eigen voedsel zoeken.'

'Recht voor ons een zeehond!'

Johns zware stem drong tot in de kajuit door. Randi stond eerst buiten. In de gauwte had ze Paps kijker meegejat. Maar hoe ze de horizon ook afzocht, ze kon geen zeehond bespeuren.

De Harder rolde heen en weer. Dat maakte het er natuurlijk niet makkelijker op. Intussen was Pap buitengekomen, die lachend zijn kijker

opeiste. Een beetje onwillig gaf Randi hem. Binnen de drie seconden had Pap de zeehond in het vizier. Randi was in alle staten.

'Laat me kijken! Vlug!'

En ze trok Pap aan zijn mouw.

'He, laat dat! Zo zie ik ook niets meer.'

Maar tegelijk haalde hij de riem al van zijn hals, ging achter haar staan en zette de kijker voor haar ogen. Pap richtte zo goed hij kon op de zwarte stip in de verte. Toen zag Randi voor het eerst een zeehond in het wild. Het dier lag op een paar meter van de waterlijn op een zandbank. Het richtte zijn kop op, steunde op een voorvin en hief zijn achterlijf omhoog om in evenwicht te blijven.

'O, hoe mooi!' riep Randi uit.

Op hetzelfde moment schuddebuikte de zeehond vooruit naar het water toe. Met een plons verdween hij tussen de golven. Randi dacht nog even zijn kopje te zien bovenkomen, maar eigenlijk was de Harder intussen al te ver weggedreven.

'Je krijgt er nog genoeg te zien!' riep John vanuit de kajuit.

Naarmate ze de banken rond Rottumeroog naderden, wees hij haar meer en meer zeehonden aan. Soms lagen ze alleen op een bank te zonnen. Dan weer had zich een hele groep verzameld. Een paar keer kon Randi duidelijk een jong naast zijn moeder zien liggen.

Intussen speurden John en Lenie onophoudelijk de platen af naar verlaten jongen. Ze keken daarbij vooral uit naar de sleepsporen in het zand.

Johns geoefende oog zag de huiler het eerst. Meteen zette hij de motor af en draaide het roer helemaal naar links, zodat de boot een scherpe bocht maakte. Klaas nam bliksemsnel het stuur over en John dook in het vooronder. Nog geen halve minuut later verscheen hij op het dek in een donkerblauw duikerpak. Op hetzelfde moment zette de boot zich vast in het zand. Was dat de bedoeling? Randi keek vragend naar

Mam. Maar de anderen schenen zich er niets van aan te trekken. Het leek er wel bij te horen. In elk geval telde voor hen alleen het huilertje.

John sprong overboord en waadde borstdiep in de richting van de plaat. Randi volgde hem met de verrekijker, maar Lenie hield de hare strak op het huilertje gericht. Dan schudde ze langzaam het hoofd, liet de kijker op haar borst zakken en zei:

'Ik geloof niet dat het nog zin heeft.'

Randi keek haar met schrikoogjes aan.

'Denk je dat het jong dood is?'

Lenie knikte.

'Kijk daar, twintig meter naar rechts in het water. Zie je het kopje van die zeehond? Waarschijnlijk de moeder. Zelfs bij een dood jong blijven ze vaak dagenlang de wacht houden.'

Intussen was John op de plaat aangekomen. Waar hij zijn voeten neerzette, liet hij zwarte sporen na. Het laagje zand op het slik was blijkbaar maar dun. Bij het jong aangekomen, hurkte hij neer en draaide het om. Door de kijker zag Randi hoe hij vervolgens rechtop ging staan, in de richting van de Harder keek en met zijn duim naar beneden wees.

'Zie je wel.'

John pakte het huilertje op aan de achtervinnen en keerde naar het schip terug. Lenie haalde intussen een plastic zak uit haar koffertje. Toen John bij de boot kwam, gaf hij het dode jong aan Lenie door. Randi deinsde verschrikt een stap achteruit. Het arme dier was helemaal kapot gepikt.

'Geen prettig gezicht, kind. Maar zilvermeeuwen hebben geen medelijden met zo'n jong.'

En tegelijk stopte ze het dier in de zak.

'Dat brengen we morgen naar het lab om de doodsoorzaak vast te stellen', ging Lenie verder. 'Zo hopen we de ziekte die hier woedt, op het spoor te komen.'

Ze legde de zak met het lijkje vooraan op het dek. Intussen was John terug aan boord geklauterd. Hij droogde zich een beetje en even later sloeg de motor alweer aan. Volle kracht achteruit kwam de Harder dreunend van de bodem los, zwenkte naar links en zette koers naar het westen, richting Rottumerplaat.

Randi zag nog net het kopje van de zeehondenmoeder een laatste keer boven water komen. Ze keek in de richting van het schip met zulke droevige ogen dat Randi zelf meteen twee hete tranen over haar wangen voelde glijden.

Het was een klein uur varen tot Rottumerplaat. Al van ver zagen ze de jeep van de vogelwachter staan, dichtbij de vloedlijn. Klaas gooide het anker uit en liet met de takels de rubberboot te water. Twee mensen stapten uit de jeep. Vanaf het schip leken het wel poppetjes. Maar met de kijker zag Randi een man en een vrouw. De vrouw droeg een pakje in haar armen, net een baby. Maar Randi wist dat het een huilertje was.

'Wil je graag mee?' vroeg Lenie.

Randi knikte. Toch keek ze nog even vluchtig naar Mam en Pap. Die vonden het best. John, die al in de rubberboot stond, pakte haar stevig bij haar middel beet. Ook Lenie klauterde over boord. John trok de motor op gang en de rubberboot schoot pletsend op de golven in de richting van het eiland.

Het huilertje lag voor dood in de armen van Akke, de vrouw van vogelwachter Sjoerd. Terwijl Randi zich nog afvroeg hoe ze uit de boot moest klauteren, was Lenie al op het strand, nam haastig het jong over van Akke en sprong alweer aan boord. Akke en Sjoerd volgden.

'Vlug', zei Lenie. 'Misschien redden we het nog, maar het is er erg aan toe.'

John startte de motor. Terwijl ze weer naar de Harder voeren, schepte Lenie met haar hand koud zeewater en liet dat over het achterlijf van het zeehondje lopen. Dat deed ze telkens weer om het diertje af te

koelen.

'Geef je hand hier, schat', zei ze en tegelijk drukte ze Randi's hand tegen de buik van het huilertje. Randi voelde het lijfje gloeien.

'Hij heeft hoge koorts', zei Lenie. 'Helemaal in shocktoestand. Het mag een wonder heten als we hem erdoor halen.'

'We hebben hem vanmorgen achter de Oosterkwelder gevonden', zei Sjoerd. 'Toen huilde hij nog een beetje. Maar sindsdien heeft hij geen geluid meer gegeven. Ik wilde jullie al oproepen om te zeggen dat het de moeite niet meer loonde. Maar Akke dacht: zolang die gloeit, leeft hij nog.'

'Het loont altijd de moeite', zei Lenie recht voor zich uit, terwijl ze weer een handvol water over de rug van het diertje liet lopen.

Bij de boot aangekomen klauterde John eerst naar boven. Voorzichtig nam hij het zeehondje van Lenie aan, die in een wip ook op het dek stond. Akke hielp Randi overstappen, maar ze had het gevoel dat ze in de weg liep. Dan zag ze Mam en Pap ook al in een hoekje weggedrukt staan.

Op bevel van Lenie viste Klaas twee, drie emmers koel zeewater na elkaar op met een lang touw. Die goot hij over de achtervinnen van het jong uit, dat nu voor dood op het dek lag. Lenie dook intussen in haar koffertje, haalde er een injectiespuit uit en trok die op met de routine van een verpleegster. Het huilertje reageerde nauwelijks op de prik. Dan sperde ze zijn bek open en liet een slangetje in zijn keelgat zakken tot in zijn maag. Aan het uiteinde was een trechter vastgemaakt. Daar goot ze twee, drie flesjes heldere vloeistof in.

'Glucose', mompelde Lenie. 'Geven ze ook aan zuigelingen als die uitdrogen.'

Randi schoof dichterbij en ging op haar knieën zitten. Het drankje had de huiler duidelijk goed gedaan. Zijn ademhaling werd iets rustiger en hij bewoog af en toe zijn vinnen. En toen pas zag Randi het.

'Zijn ogen! Wat is er met zijn ogen?' riep ze luidop terwijl ze achteruit deinsde.

Ze keek met ontzetting naar de twee etterende wonden op de plek waar je zijn ogen kon verwachten.

'De zilvermeeuwen hebben ze uitgepikt', zei Lenie. 'Waarschijnlijk is hij stekeblind. Ze pikken altijd eerst de ogen uit. Als hij iets later was gevonden, hadden ze in zijn lijfje gepikt ook.'

Randi voelde machteloze woede in zich opkomen. Ze had al zo vaak naar die mooie, zilveren vogels staan kijken. Moordenaars waren het.

'Meeuwen doen gewoon wat hun instinct ze ingeeft', ging Lenie verder alsof ze haar gedachten geraden had. 'Ze hebben honger en zo'n stervende zeehond is niet meer dan een hapje. De vluggere mantelmeeuwen zijn hier zo toegenomen dat de zilvermeeuwen nog nauwelijks aan een visje geraken, als ze samen een vissersboot volgen. Wellicht zijn ze dus op zoek gegaan naar een makkelijker prooi. En die hebben ze bij de huilertjes gevonden. Lies heeft wel eens gezien hoe een zeehondenmoeder haar jong verdedigde tegen een hele troep zilvermeeuwen. Maar de overmacht was te groot. Ze kon niet beletten dat de vogels haar jong de ogen uitpikten.'

Randi voelde zich opeens heel triest. Ze ging op het achterdek zitten en keek in het kolkende zogwater achter het schip. De Hollandse vlag klapperde met korte zweepslagen boven haar hoofd.

Lenie had intussen het huilertje op een dweil in een mand gelegd. Via de marifoon belde ze eerst met Lies in de crèche. Ze zouden met de Harder naar Noordpolderzijl varen. Of Lies daar het zeehondje kon komen ophalen? Dan belde ze naar de medische groep en legde uit wat ze het huilertje had gegeven. Dat bleek allemaal in orde. Meer kon ze op dat moment niet doen.

Klaas had alweer koffie gezet en een pak koekjes opengemaakt.

Terwijl de Harder richting kust tufte, dronken ze met zijn allen een kopje. Naast de tafel stond de mand met de huiler erin. Randi zat er stilletjes naar te kijken en voelde haar ogen prikken.

'Heeft het eigenlijk veel zin zo'n sukkel in leven te houden als hij toch blind is?' De stem van Mam. 'Die kan toch nooit meer vrijgelaten worden.'

'Tuurlijk, wel', zei Lenie. 'Er zitten tientallen blinde zeehonden in de Waddenzee. Ze vinden probleemloos hun voedsel, want ze jagen op de trillingen van hun snorharen. Het oogt zielig, maar last hebben ze er nauwelijks van. Het belangrijkste is nu dat hij in leven blijft.'

Alsof het dier haar begrepen had, liet het juist op dat moment een nog zwak, maar duidelijk gehuil horen.

'Hé, hij huilt alweer! Die is gered!' riep Lenie uit.

Randi en Mam sprongen op.

In de verte tekende het haventje van Noordpolderzijl zich af. Lies stond al op de kade te wachten naast de auto van de crèche.

Drachten

Die nacht lag Randi in haar slaapzak te woelen. Ze droomde dat ze op het strand zat met een huilertje op haar schoot. Er cirkelden wel duizend zilvermeeuwen rond haar. Dreigend doken ze voortdurend op het diertje af, mikkend op zijn ogen. Mep, zei Randi en ze sloeg met haar hand een zilvermeeuw opzij. En nog eens mep! De veren stoven in het rond. Een heel grote meeuw scheerde vlak boven haar hoofd en spoot een enorme kwak dikke, witte drek recht in haar gezicht. Randi greep als vanzelf met beide handen naar haar ogen. Ze voelde hoe het huilertje van haar schoot schoof. Tegelijk klonk het gekrijs van de meeuwen luider en luider. Dan ging het over in een gedruis als van de zee en ten slotte in een onophoudelijk geritsel.

Geritsel! Met een ruk zat Randi rechtop. Ze wreef haar ogen uit. Geen spoor van drek, gelukkig. Ze had gedroomd. Maar het geritsel was er nog. Het regende zachtjes. Ze hoorde de druppels op het tentdoek tikken. Maar dat was het niet. Het geritsel kwam duidelijk uit de voortent. Alsof iemand in een plastic zak zat te snuisteren. Een inbreker?

Waar waren Mam en Pap? Konden zij het zijn? Die zouden toch wel licht maken als ze 's nachts iets in de tent wilden zoeken. In de andere slaaptent hoorde Randi Pap snurken. Hij was het dus zeker niet. En Mam? Die werd 's nacht nooit wakker.

Het geritsel hield even op. Heel even maar. Randi kroop voorzichtig uit haar slaapzak en schoof centimeter voor centimeter naar de voorkant van haar slaaptent. Onhoorbaar trok ze de rits omhoog en stak haar hoofd erdoor. In het donker kon ze nauwelijks iets onderscheiden. Ze hoorde alleen de regen op het zeil en het geritsel in

een hoek van de tent. Op de kampeertafel stond de zaklamp. Pap zette die altijd klaar. Voor als je er 's nachts uit moet voor een plas, zei hij dan. Randi tastte naar de lamp en even later danste een trillende lichtkring op het gele zeil. Niets. Alleen het geritsel dat onafgebroken doorging. Randi voelde haar hart in haar keel kloppen, maar was tegelijk zo nieuwsgierig dat ze voetje voor voetje in de richting van het geluid schoof.

Toen zag ze de zak bewegen. Het was een witte, plastic zak van het soort dat zo onaangenaam knispert. Mam had hem in de kampwinkel gekregen toen ze de eerste dag inkopen hadden gedaan. Nu lag hij op de grond, waarschijnlijk omdat Mam hem als vuilniszak wilde gebruiken. Er zat duidelijk iets in. De zak ging heen en weer en dat veroorzaakte het knisperend geluid. Een slang, ging het door Randi's hoofd. Maar nee, dat kon toch niet. Of muizen? Randi stapte op de zak af, scheen er met de zaklamp in en kon een kreetje van verwondering nauwelijks onderdrukken. Een egeltje! Met de stekels rechtop en duidelijk op zoek naar de uitgang. Wellicht was het op de geur van etensrestjes afgekomen en zo in de zak verstrikt geraakt.

Randi vroeg zich af wat ze moest doen. Het dier zijn vrijheid geven, dat was duidelijk. Maar ze had niet veel zin om die scherpe stekels met haar blote handen te lijf te gaan. Dan kreeg ze een idee. Ze pakte gewoon de plastic zak op bij de oren, opende de rits van de tentdeur en haastte zich naar een haag achter de tent, waar ze de egel uit de zak liet rollen. Rillend van de regen op haar nachtpon kroop ze gauw weer in haar nog warme slaapzak. Maar het duurde een hele tijd voor ze weer de slaap kon vatten.

Het regende nog toen ze 's morgens aan de ontbijttafel haar nachtelijke belevenis vertelde. Pap luisterde amper. Hij mopperde wat over het regenweer. Net nu hij vandaag wat in Lauwersmeer had willen rondlopen om er naar de vogels te kijken.

'Als je alle dagen zon had gewild, had je naar de Middellandse Zee

moeten rijden', vond Mam.

Randi moest er flauwtjes om glimlachen. Ze had ook zo naar een zonnige vakantie verlangd. Maar sinds ze de zeehonden had ontdekt, kon de regen haar niet meer schelen. De hele tijd zat ze met het blinde huilertje in haar hoofd. Hoe zou het ermee gaan?

Na de maaltijd hielp ze bij de vaat en maakte vluchtig haar slaaptent in orde. Niet dat ze zo op orde gesteld was. Maar als ze het niet deed, kon ze er haar hoofd om verwedden dat Mam haar zou terugroepen. Het was beter haar voor te zijn. Om Paps nukkige humeur te ontlopen glipte Randi de tent uit, recht naar Femke. Pech. Die was al even nors vanwege de regen. Kon ze niet gaan surfen. Maar toen Randi haar verhaal over de bootreis van gisteren begon te vertellen, ontdooide ze en spoedig was ze een en al aandacht. Vooral toen Randi beschreef hoe ze het huilertje gevonden hadden, luisterde Femke met open mond.

'Zo'n echt zeehondje? Heb jij dat in je armen gehad?', vroeg ze.

'Niet in mijn armen', zei Randi. 'Ik heb het wel gestreeld. Het gloeide van de koorts. Maar toen Lenie het een prik en wat te drinken had gegeven, werd het gauw weer beter. Het begon zelfs al te huilen.'

'Omdat het beter werd?'

'Nee, joh. Zo'n dier gaat om zijn moeder roepen als het alleen is. Dat noemen ze huilen.'

'Hé, hoe zielig.'

Femke meende het echt. Ze vond volwassen zeehonden al zielig met hun grote, donkere ogen. Maar zo'n kleintje, helemaal alleen in die grote Waddenzee... Bij het surfen was ze zelf eens een eind afgedreven en ze slaagde er niet in tegen de wind in terug aan het strand te komen. Nooit had ze zich zo alleen gevoeld als daar midden op zee, al had het hele avontuur amper twintig minuten geduurd. Toen was vader gekomen met zijn surfplank en die had haar aan de wal geholpen. Maar zo'n zeehondje was helemaal aan zijn lot overgelaten als het zijn moeder

kwijtspeelde.

'En ... leeft het nu nog?'

Randi schrok van die vraag.

'Hoe kan ik dat weten?'

'Je zou Lenie kunnen opbellen.'

Natuurlijk! Dat ze daar niet zelf aan had gedacht. Samen renden ze, pletsend door de plassen, naar de uitgang van het kampeerterrein. Daar was een telefooncel. Randi had nog een paar kwartjes in haar geldbeugel en ook een foldertje van Pieterburen met het telefoonnummer van de crèche. Ze merkte hoe haar hand beefde toen ze het nummer tikte.

'Hallo, de zeehondencrèche. Met Geesje.'

'Hallo, ik ben Randi Geerts. Is Lenie, euh, Lenie 't Hart daar, asjeblieft?'

'Nee, Lenie is er niet. Die is tot de middag weg. Kan ik je helpen?'

'Euh, ik, euh...'

Randi was helemaal in de war. Ze keek hulpeloos naar Femke, maar die siste met een overslaand stemmetje:

'Nou, vraag het dan!'

'Euh, ja,' zei Randi ten slotte, 'ik wou alleen maar weten hoe het met dat huilertje gaat dat gisteren op Rottumerplaat is gevonden.'

'O, jij bent vast dat kind van die Belgische journalist. Ogenblikje, hoor, ik vraag het even. Anita!'

Het bleef een tijdje stil aan de lijn. Toen kwam Geesje terug en haar stem klonk niet zo vrolijk.

'Nou, meid, het gaat er niet te best mee, hoor. Het dier heeft de hele dag nog niets kunnen binnenhouden en de koorts blijft hoog. Het is helemaal uitgeput. Maar het leeft nog. Blijven hopen dus.'

'Oh'.

Het was al wat Randi kon uitbrengen. Geesje zei dat ze tegen de avond aan kon terugbellen. Dan zouden ze wel meer weten. Randi

dankte en bleef wezenloos voor zich uit staren met de horen in haar hand, al had Geesje allang opgehangen.

'Nou, dan!' Femke werd ongeduldig. 'Vertel op. Hoe is het ermee?'

'Niet zo best.'

Randi kon wel huilen.

'Dood?'

'Nee, maar zijn sondevoeding zou erin moeten blijven en de koorts moet omlaag. Ik zou eigenlijk... Liefst... Kunnen we niet...? Kom mee. Je moet me helpen!'

En meteen rende ze de telefooncel uit, de camping op recht naar de tent. Ze had de rits al open toen Femke haar, snakkend naar adem, bijhaalde.

'Pap, we moeten naar Pieterburen!'

Pap keek verstoord op uit zijn krant.

'Ben je gek? We blijven hier vandaag. Zo'n rotweer.'

De tranen sprongen Randi in de ogen. Smekend keek ze naar Mam, die aan de tafel zat en groenten voor het middagmaal klaarmaakte.

'Het huilertje gaat dood. Ik heb met de crèche gebeld. Het heeft de hele dag nog niets kunnen binnenhouden en het heeft hoge koorts. Ik wil er naartoe.'

Pap vouwde zijn krant dicht, wisselde een korte blik met Mam en knikte.

'Goed. Als het zo zit, dan gaan we. Help Mam even. Na het eten vertrekken we.'

Randi sprong om Paps hals. Ze wist wel dat ze op zo'n moment op hem kon rekenen. En van zijn bui was met één klap geen spoor meer te bekennen.

'Mag Femke ook mee?'

'Tuurlijk', lachte Pap. 'Maar vraag het wel even, Femke. We komen je zo ophalen.'

Randi had Mam nog nooit met zoveel enthousiasme geholpen. Ze kookte de aardappelen en dekte de tafel. En toen ze gegeten hadden, wilde ze al meteen met de vaat beginnen. Maar Mam zei dat het niet hoefde. Die zouden ze vanavond wel doen.

De weg naar Pieterburen leek eindeloos. De meisjes zaten samen achterin en Randi vertelde over de uitgepikte oogjes van het huilertje, want ze wilde niet dat Femke dat onvoorbereid zou zien. Ze vertelde zelfs van haar nare droom met de zilvermeeuwen.

Eindelijk draaide Pap de parking van de crèche op. De twee meisjes stormden naar binnen en liepen recht in Lenies armen.

'Ho, ho! Niet zo wild.'

'Sorry,' zei Randi, 'we wilden het huilertje zien dat we gisteren gevonden hebben. Het is toch niet ...'

'Nee, het is nog niet dood. Maar het gaat er niet goed mee. Ik ben er lang niet zeker van of het de avond haalt. Kom maar mee.'

Lenie liep hen voor naar de ziekenboeg. Door het raam keken ze naar binnen. Randi zag het huilertje meteen. Het lag in de middelste box op een dweil, een nietig hoopje ellende. Zijn buikje ging snel, maar haast onmerkbaar op en neer. Op zijn ontstoken ogen was zalf gesmeerd. Het was een zielig gezicht. Femke zei niets, maar Randi zag hoe haar onderlip trilde. Mam en Pap waren er intussen ook bij komen staan. Niemand sprak een woord. Het was wel duidelijk dat het diertje op sterven lag.

'Kom', zei Lenie ten slotte. 'Laten we even wat gaan drinken.'

Ze gingen met zijn allen naar boven, waar de gewone drukte heerste. Stilletjes dronken ze hun kopje leeg.

Net toen ze weer wilden opstappen, viel John de Boer binnen. 'Hé, kijk wie we hier hebben!' riep hij uit.

Lenie vertelde hem dat ze naar het huilertje waren komen kijken en dat het er slecht mee ging.

'Tja, dat is het leven. Dieren worden geboren en sterven. Ik zou gisteren ook al geen cent voor zijn leven gegeven hebben. We doen wat we kunnen, maar dat is niet altijd genoeg.'

Randi begreep het nu wel. Voor Lenie en John hoorde de dood er duidelijk bij. Zelf had ze het er nog wat moeilijk mee, maar ze besefte wel dat je in de crèche niet kon gaan treuren om elk dier dat doodging. De dieren die in leven bleven, waren het belangrijkste. Die moesten worden klaargestoomd om zo snel mogelijk terug naar de Waddenzee te kunnen.

John had die morgen met de Harder willen uitvaren, maar door de regen was de zichtbaarheid zo slecht dat hij ervan had afgezien.

'Ik had nog een paar zaakjes te regelen in Groningen en op de terugweg ben ik maar even hierlangs gereden. Ik zit namelijk door mijn voorraadje glucose. Heb je nog een doos voor me?'

'Natuurlijk', antwoordde Lenie. 'Ik laat ze voor je klaarzetten.'

'Prima zo. En morgen heb ik mijn vrije dag. Als het weer meezit, zeil ik met de Beluga naar de Dollard. Wie weet vind ik daar nog wel een huilertje?'

'Heb jij een zeilboot?'

Femke was Randi net voor met die vraag.

'Ja', zei John. 'Maar ik heb nog zelden tijd om er mee uit te varen. En mijn vriendin houdt niet zoveel van zeilen. Dus ga ik alleen. Tenzij... tenzij jullie soms zin zouden hebben om mee te gaan?'

'Ja, natuurlijk!' flapte Randi eruit en tegelijk voelde ze zich warm en rood worden.

'Nou, mij best, hoor', lachte John. 'Als jullie morgen tegen achten in Delfzijl zijn, gaan we samen een lekker dagje zeilen.'

'Mag het, Pap?'

Ze keek haar vader smekend aan. Maar ze wist eigenlijk al dat hij het goed zou vinden. Ook Femke mocht mee van John. Maar dat kon jammer genoeg niet. Morgen zou ze met haar ouders een dagje naar

Schiermonnikoog varen. Op excursie, zei ze. Daar moest Randi om lachen. Ze vond dat Femke zo'n duur woord gebruikte voor wat zij gewoon 'een uitstap' noemde. Maar dat woord scheen Femke dan weer niet te kennen.

Ze zaten nog met zijn allen te lachen om de verschillen tussen Vlaams en Hollands toen Lies binnenkwam met een probleem. Ze stond net klaar om met een volwassen dode zeehond naar Drachten te rijden voor een sectie. Doctor van der Kamp wachtte haar in de Gezondheidsdienst voor Dieren op om de doodsoorzaak van de zeehond te bepalen. Dat was een routinezaak in Pieterburen. Elk dood dier werd onderzocht. Maar net nu Lies wilde vertrekken, was er een telefoontje binnengekomen van een visser die een huilertje had gevonden. Dat ging vanzelfsprekend voor. Of iemand anders misschien even met de dode zeehond naar Drachten kon rijden.

Lenie had geen tijd, want een Duitse televisieploeg kwam die namiddag een reportage maken over Pieterburen. John krabde verveeld in zijn haar. Hij stond altijd en overal klaar om in te springen. Maar nu had zijn vriendin een middagje vrij genomen op haar werk. Goed, hij zou haar bellen dat hij een uurtje later kwam.

'Wacht, Pap kan toch rijden!'

Pap verslikte zich in zijn kop koffie. Randi zou het wel eens regelen. Wat dacht ze wel? Dat hij met zo'n dood beest in zijn koffer eventjes naar Drachten zou rijden? Geen haar op zijn hoofd dat...

'Natuurlijk, Bart. Dan rijden wij toch even naar Drachten.' Randi proestte het uit. Pap schaakmat. Tof van Mam. Toch deed hij nog een laatste poging om er onderuit te komen.

'Ik weet helemaal de weg niet in Drachten. Ik rijd vast verkeerd.'

'O, maar ik gids je wel. Ik woon in Drachten. Ik ken er elk straatje.'

Die Femke toch! Fantastisch! Randi vond het wat pijnlijk om nog langer naar Paps gezicht te kijken. Maar toen ze even later samen met

hem het kadaver in een grijze, plastic vuilniszak naar de auto droeg, zei ze:

'Pap, dat is toch een buitenkansje voor je reportage. Dan kun je beschrijven hoe zo'n sectie verloopt. En misschien weet doctor Kamp, of hoe hij ook heet, wel meer over die geheimzinnige ziekte.'

'Van der Kamp. Zo heet hij. Misschien heb je gelijk. Er zit wel wat in voor mijn verhaal. Maar als dat dooie beest hier in mijn koffer gaat lekken, schrob jij de wagen vanbinnen en vanbuiten tot er geen spoor of geurtje meer van te merken valt.'

Je rook het kadaver inderdaad. Randi had haar raampje al opengedraaid en deed teken naar Femke om hetzelfde te doen. Maar het hielp niet. Even later draaide Mam bijna ongemerkt het autoraampje aan haar kant naar beneden. Ten slotte had ook Pap het in de gaten. Hij knorde wat en uiteindelijk reden ze pijlsnel, met alle ramen wijd open naar Drachten.

Femke wist inderdaad precies waar ze moesten wezen. 'Gezondheidsdienst voor dieren' stond op het bord aan de inrijpoort. Vlak daarnaast wees een pijl met het opschrift 'Aanmelden kadavers' naar de achterkant van het gebouw. Pap reed achteruit omhoog op een laadplatform en gooide meteen de koffer open, vastbesloten dat lijk zo snel mogelijk kwijt te raken. Doctor van der Kamp kwam hen al tegemoet. Hij was een iets oudere, heel lieve man met zilvergrijs haar. Onder zijn openstaande, witte laboratoriumjas droeg hij hemd en das. Een van zijn assistenten bracht meteen het kadaver naar binnen. De doctor leek oprecht blij dat zij zo vriendelijk waren geweest de dode zeehond hierheen te voeren. Pap voelde zich gevleid en begon over zijn artikel te praten. Of de doctor even de tijd had voor een interviewtje? Een paar vragen maar.

'Natuurlijk, zoveel je wilt', antwoordde de man. 'Ik stel voor dat jullie eerst de sectie bijwonen, als je daar tenminste geen bezwaar tegen

hebt. Nadien kunnen we praten.'

Pap had geen bezwaar. Randi evenmin, al voelde ze een vreemde opwinding. Niet helemaal overtuigd besloten Femke en Mam dan ook maar mee te gaan.

'Kom, hierlangs', zei van der Kamp. 'Sorry, het geurt hier wel een beetje.'

Alle vier grepen ze tegelijk naar hun neus. Zodra ze één stap door de poort hadden gezet, sloeg hen een geur van rottend vlees tegen.

'Een beetje geuren! Stinken zal hij bedoelen', fluisterde Femke.

Schoorvoetend schoven ze naar binnen. In de zaal stonden vier lange, arduinen sectietafels. Op één daarvan was een rund opengesneden, in de resten van een ander kadaver kon je nog net een schaap herkennen. De zeehond lag al klaar in een vrijgemaakt hoekje. De doctor knoopte zijn witte jas dicht, deed een waterdicht schort voor en trok oranje, gummi handschoenen aan. Randi en Femke stonden recht tegenover hem aan de andere kant van de tafel, de dode zeehond tussen hen in. Ze begonnen al aan de geur te wennen. Alleen Mam drukte een zakdoek tegen haar neus. Toch wilde ze niets missen van wat de doctor deed.

Die bekeek eerst het gebit van het dier. Anderhalf jaar oud, besloot hij. Dan sneed hij met één lange haal de buik open. Randi griezelde, even maar. De doctor mat de speklaag. Vier centimeter. Gezond exemplaar. Dan onderzocht hij de buikorganen en sneed de maag open. Alles normaal. Met een tang knipte hij de ribben over en haalde hart en longen eruit. Geen longworm te bespeuren. Alleen wat spoelwormen in de maag. Wel is één van de longen donker gekleurd en veel zwaarder dan de andere, zei hij. Dat zou op verdrinking kunnen wijzen. Misschien vastgeraakt in een visfuik.

'Jammer voor zo'n gezond exemplaar', besloot doctor van der Kamp, terwijl hij zijn handschoenen uittrok en teken deed dat het

kadaver opgeruimd mocht worden.

'Meneer, wat gebeurt er nu met die zeehond?' vroeg Randi.

'Die wordt weggegooid', lachte de doctor. 'Daar kunnen we niets meer mee doen. Of... had je misschien graag het schedeltje willen hebben?'

'Heel graag... als dat kan', aarzelde Randi.

Pap slikte en in Mams ogen verscheen een zweem van wanhoop. Maar ze zeiden niets.

'Vanzelfsprekend kan dat', antwoordde de doctor en hij trok zijn handschoenen al weer aan.

Vakkundig sneed hij het schedeltje van de halswervels af, haalde de ogen eruit en stopte het in een dubbele plastic zak, die hij stevig dichtbond.

'Hier is het. Thuis kook je het af in water met soda tot het vlees gaar is. Daarna maak je het schoon. Je legt het in zuurstofwater tot het helemaal wit afgetrokken is en dan, eenmaal gedroogd, hoef je alleen nog de losse stukken met houtlijm vast te zetten. Veel succes ermee.'

Randi dankte en was dolgelukkig. Terwijl de doctor zijn handen waste en zich verkleedde, legde zij het kopje in de koffer van de auto. Even later zaten ze met zijn allen nog na te praten in de cafetaria van het laboratorium. Pap kreeg zijn interview en doctor van der Kamp vertelde honderduit over de vele secties op zeehonden die hij de voorbije jaren had verricht. Maar over die rare ziekte die de dieren nu bedreigde, wist hij nog niet veel zinnigs te vertellen.

'We hopen bij elke sectie dat we een spoor vinden', zei hij. 'Maar voorlopig tasten we helemaal in het duister.'

Bij het afscheid dankte Randi hem nogmaals voor de schedel. De doctor lachte, tikte haar tegen de wang en zei:

'Houd je taai, meid. Ik ben blij dat jullie zoveel interesse voor de zeehonden hebben. Tot kijk. Ik bel nog even naar Lenie om haar verslag

uit te brengen over de sectie en dan ga ik ook naar huis.'

'Meneer van der Kamp, mag ik u nog één ding vragen?'

'Natuurlijk, Randi. Zeg maar op.'

'Zou u even bij Lenie willen informeren hoe het met dat blinde huilertje gaat? Ze weet wel wat ik bedoel.'

De doctor ging naar zijn kantoor. Een paar minuten later was hij terug.

'Slecht nieuws, Randi. Het huilertje is gestorven. Jammer, hé. Morgen brengen ze het hierheen voor een sectie. Misschien ontdek ik dan wel wat er met de zeehonden aan de hand is.'

Randi knikte. Ze had eigenlijk niets anders verwacht. Terwijl ze naar de camping reden, zat ze stil naast Femke. Moest ze huilen? Moest ze blij zijn? Ze wist het niet.

Randi perste haar lippen op elkaar en trok uit alle macht aan de roerboom. Het was moeilijker dan ze had gedacht. Ze trachtte de boeg van het schip in een rechte lijn te zien met het torentje dat John haar in de verte had aangewezen. Maar ze zwalpte voortdurend links en dan weer rechts van de lijn. Af en toe stuurde John wat bij.

Mam knipoogde naar haar. Ze zat naast Pap en nipte van de koffie die John daarnet had gezet. Want zonder koffie kon hij niet varen, zei hij. Randi vond het een heerlijk gevoel. De witte zeilen stonden strak gespannen in de stijve bries. Het schip lag schuin en sneed door het water met een flinke vaart. Het weer was helemaal omgeslagen. Van de regen van gisteren was geen spoor meer te bekennen en ondanks het vroege uur gaf de zon al behoorlijk warmte. Zalig, vond Randi en ze genoot van de stille kracht die zij met één beweging van haar hand kon beheersen. Geen motor, geen geluid. Alleen de wind die in de zeilen zoemde en het schuimende geklater van water aan de achtersteven. Dat was pas heerlijk leven.

Het had haar vanmorgen ook niet de minste moeite gekost om voor dag en dauw uit haar slaapzak te kruipen. De rit naar Delfzijl kon niet snel genoeg gaan. Ze hadden John opgehaald in zijn appartement. Na de verplichte koffie aan boord van de Beluga had hij het anker gelicht en waren ze op de motor de haven uit getuft. In de brede Eemsgeul had John de motor afgezet en de zeilen opgespannen. Hij had iedereen aan het werk gezet. Mam had de zeilbeschermers helpen opbergen en Pap had gesukkeld met de zwengel van een windas om het zeil aan te spannen. Randi had meteen aan het roer mogen staan en voelde zich

schipper naast God.

De Beluga was een prachtig zeiljacht van negen meter. John had het helemaal zelf ingericht en keurig afgewerkt. Het hout aan dek glom alsof het pas was geboend. En binnen zag het er bijzonder knus uit. Elk plekje van de romp was benut voor een kastje of een bergplaats. De Beluga had een keuken, een boordtoilet en helemaal vooraan slaapplaatsen. De kapitein mocht trots zijn op zijn boot.

De zon klom hoger. Randi werd nu echt wel moe in haar arm. Onophoudelijk moest ze aan het roer trekken en haar aandacht mocht geen ogenblik verslappen. John scheen het te merken. 'Kom op, meid, zal ik nog even van je overnemen? Kun jij wat van de zon genieten. Je wordt nog een echte stuurman, hoor!' Randi dook de kajuit in om haar badpak aan te trekken en even later lag ze languit op het dek in de zon. Zo zou er van bruinen toch nog wat in huis komen. Zeilen is zalig, dacht ze en ze vond het jammer dan Femke er niet bij was.

Om zowat halfelf voeren ze de Dollard binnen. Het was een prachtig natuurgebied vol diepe geulen tussen zand- en slikplaten, zo ver je kon kijken. Zeehonden vonden hier al wat ze wensten, maar ook eindeloos veel vogels kwamen er bij laag tij voedsel zoeken. John vertelde over het verraderlijke getij in de Dollard. Het water steeg soms wel drie meter en dan liepen de meeste platen onder. Alleen hier en daar staken nog wat stukjes kwelder uit.

Nu was het bijna laagtij en John loodste de Beluga met vaste hand tussen de richtboeien door. Spoedig zagen ze de eerste zeehonden op het zand liggen. Hier een. Daar weer een. John had er duidelijk meer verwacht.

'Soms liggen ze werkelijk met tientallen bij elkaar', zei hij. 'Vreemd dat er nu zo weinig zijn. Het zou me niet verwonderen als hier een boot te dicht voorbij de platen gevaren is.'

'Is dat verboden?' vroeg Mam.

'Nou, er zijn strikte voorschriften die bepalen hoe ver je van de kant moeten blijven. Meestal houden ze zich daar wel aan, maar toch heb je altijd schippers die tot vlak bij de plaat willen varen. Is er toevallig niemand in de buurt, dan houden ze zich heus niet in. De zeehonden worden daardoor onrustig en duiken het water in.'

'Is dat erg?' vroeg Pap.

'Een volwassen zeehond kan dat wel hebben. Alleen voor een moeder met jong ligt het anders. Als ze niet gestoord wordt, blijft ze zowat zes uur aan wal. Pas uit het water zoogt ze haar jong zo'n tien minuten. Halverwege doet ze dat nog eens en vlak voor ze weer in het water gaan een derde keer. Maar als ze worden weggejaagd, mist zo'n jong een voeding. En dat is erg. In vier weken tijd moet het zowat vierentwintig kilogram wegen. Als het onder de achttien blijft, heeft het geen enkele overlevingskans. Tijdens de eerste weken op eigen vinnen verliest het nog eens zes of zeven kilogram eer het voldoende voedsel bijeen kan vissen. Daarom moet verstoring tot elke prijs vermeden worden.'

Terwijl John zijn verhaal deed, speurde Randi met de kijker het water af.

'He, daar, een hele groep zeehonden.'

'Nee, meid, nou ben je mis', zei John. 'Wat je daar ziet, zijn veenbulten. Vroeger was dit een groot veengebied. Maar in de vijftiende eeuw liep alles onder water. Geulen doorsneden het land en spoelden de oude veenlagen weg. Alleen op de hoogste plekjes bleven er nog restjes over. Maar ik geef toe dat die bulten van op grote afstand wel eens op zeehonden kunnen lijken.'

De zon stond al hoog aan de hemel toen John de zeilen vierde en het anker uitwierp in een kleine inham. Het tij was nu op zijn laagst. Mam haalde de picknickmand te voorschijn en even later stalde ze de heerlijkste lekkernijen uit. John zette nog koffie en haalde ook een fles

limonade. Randi genoot met gulzige teugen van de frisse prik. Zou het aan de Middellandse Zee beter geweest zijn, vroeg ze zich af. Ze kon het nauwelijks geloven.

Het tij was alweer flink aan het opkomen toen John het anker binnenhaalde. Hij hees de zeilen en spoedig gleden ze weer over het water. John stuurde zelf nu, want met het wassende water viel niet altijd makkelijk te onderscheiden waar de geul was en waar een ondiepte. Pap maakte foto's van John, van Mam en van Randi, die onophoudelijk met de kijker naar de langzaam onderlopende zandplaten bleef kijken.

Toen zag ze de huiler. Eerst zweeg ze en keek nog eens. Ze was de veenbulten niet vergeten. Maar nee, het was een zeehondenjong. Ze merkte het sleepspoor in het zand. Het dier kon niet ouder zijn dan een paar dagen. En zijn moeder was nergens te bespeuren.

'John, ik denk dat ik een huiler zie.'

John greep zijn kijker en speurde naar de plek die Randi aanwees.

'Je hebt gelijk meid.'

Terwijl hij dat zei, maakte hij al het touw los waarmee het grootzeil vastzat. Meteen was de vaart uit de boot. John gooide het anker uit en nog voor het vaartuig helemaal stil lag, wipte hij in de kajuit om zijn duikerpak aan te trekken. Randi hield de hele tijd de huiler in het oog. Ook Mam en Pap tuurden afwisselend door de kijker. Het dier leek doodstil te liggen, maar als je goed keek, zag je hoe hij af en toe zijn kopje bewoog en zijn bek opendeed. De zeilboot lag voor anker op nauwelijks vijftig meter van de huiler.

Daar was John al in zijn blauwe, waterdichte pak. Hij zwaaide zijn benen over de reling en liet zich van boord glijden. Hij kon staan, al kwam het water tot borsthoogte.

'Mag ik mee?'

Randi wilde er dolgraag bij zijn.

'Als je stil bent en achter mij blijft.'

Mam wilde nog even iets zeggen, maar Randi gleed al in het water en zwom geluidloos achter John aan. Die trok in een wijde boog om de huiler heen. Spoedig bereikten ze de plaat en slopen gebukt in de richting van het dier.

Voor het eerst hoorde Randi een huiler echt huilen. Het was een klagend geluid, waarbij ze onwillekeurig moest denken aan die ouderwetse autotoeters met zo'n gummibal erop. In andere omstandigheden zou Randi om dat gekke geluidje gelachen hebben. Maar nu trilde elke vezel van haar lichaam van de spanning.

Langzaam kropen ze dichterbij. En toen begon John zelf te huilen. Hij deed het zeehondengeluid zo perfect na dat het Randi in de war bracht. Even dacht ze dat er nog een zeehond op het wad zat. Het jong reageerde meteen. Het draaide zijn kopje om en trachtte zich schuddebuikend naar hen toe te slepen. John gebaarde Randi op haar knieën te gaan zitten. Zelf maakte hij zich zo klein mogelijk en kroop in de richting van het huilertje. Een paar meter nog en dan ... grijp! Met één snelle beweging had hij het dier bij de achtervinnen vast, pakte het op en legde het in zijn armen. Randi was meteen bij hem.

'We hebben hem. Wil jij hem dragen, meid?'

Randi wist niet meteen wat ze moest antwoorden. Misschien was zo'n zeehondje wel heel glibberig. Wat als ze hem liet vallen? Maar ze kreeg de tijd niet om daarover na te denken, want John duwde het dier al in haar armen. Ze droeg het als een baby. Randi had nooit zo graag met poppen gespeeld. Alleen als ze een echte baby mocht vasthouden, was ze er als de kippen bij. En een zeehondenbaby was helemaal het einde.

'Kom, we brengen hem naar het schip.'

Dit jong zag er wel uitgeput uit, maar toch een stuk beter dan de huiler die ze twee dagen eerder hadden gevonden. Wellicht was hij zijn moeder nog niet zo lang geleden kwijtgeraakt. Randi stond nu al tot haar middel in het water. De huiler werd nat, hoewel ze hem zo hoog mogelijk

hield. Het scheen hem overigens wel deugd te doen, want hij voelde verhit aan. John was intussen al aan boord geklommen en boog zich nu over de reling om de zeehond over te nemen. Daarna hees Mam Randi aan boord. John had de huiler al op een dweil in een mand gelegd. Randi zat er meteen op haar knieën bij, terwijl Mam een handdoek over haar schouders legde.

'Droog je eerst wat, kind'.

'Straks, Mam. Kijk, is hij niet schattig? Als je hem zo languit ziet liggen, lijkt hij wel op een grote theelepel. Hé, ik noem hem Lepeltje. Is dat geen mooie naam?'

Mam lachte. John had inmiddels zijn duikerpak uitgetrokken en stond alweer aan dek.

'Mooie naam. Moet je straks aan Lenie zeggen. Want wie een huiler vindt, mag hem een naam geven. Hij ziet er overigens niet al te ziek uit. Een paar maanden in de crèche en die kan weer het wad op.'

John haalde de trechter met de slang en een flesje glucose. Randi mocht hem helpen. John kroop mee in de mand en ging schrijlings over Lepeltje zitten. Terwijl Randi de trechter en het flesje vasthield, trok hij met zijn linkerhand het bekje van het dier open en duwde het uiteinde van de slang tot diep in zijn keelgat.

'Gieten maar, meid.'

Randi goot voorzichtig de glucose in de trechter. Daar zou Lepeltje wel spoedig van opknappen.

De mand werd in de kajuit gezet en even later voeren ze alweer in de richting van Delfzijl. John riep langs de marifoon de crèche op en sprak af dat aan de kade een wagen zou klaarstaan om de huiler op te halen.

De terugweg ging een stuk trager, want ze moesten tegen het opkomende getij in zeilen. John hield nu de hele weg het roer, want Randi was niet meer van Lepeltje weg te slaan. Ze aaide het dier en

praatte er zachtjes tegen. Eenmaal in de haven van Delfzijl zette John de motor aan. De zeilen werden binnengehaald en vakkundig opgevouwen.

Op de kade stond Lies, de dierenarts van de crèche, hen al toe te wuiven. Terwijl John de boot vastlegde, sprong zij aan boord en even later gaf ze Lepeltje een spuitje.

'Die zal het wel halen', zei ze. 'Maar hij moet nu zo snel mogelijk onder de infraroodlampen. Daar kan hij op krachten komen. Help je me even, Randi?'

Samen droegen ze de mand van boord en plaatsten ze achter in de wagen.

'Mam, ik rij al mee naar de crèche. Kom me daar maar ophalen!' riep Randi.

'Ja maar, kind, we moeten John nog naar huis brengen en dan...'

'Ach, laat ze', viel Pap haar in de rede. 'We halen haar straks wel op.'

'Dank je wel, Pap!'

'Tot straks, Soep!'

'Ook bedankt, John, voor de prachtige dag!' riep Randi nog en ze trok het portier van de wagen dicht.

Lies scheurde meteen weg, richting Pieterburen. Onderweg vertelde Randi hoe ze de huiler hadden gevonden, dat ze hem Lepeltje genoemd had en dat hij zo'n schat was en dat ze wel altijd voor hem zou willen zorgen en... Lies moest lachen om zoveel enthousiasme. Maar ze begreep het best. Was zijzelf niet even enthousiast telkens als ze erin slaagde een zeehond van een wisse dood te redden? Al was ze pas helemaal tevreden als ze het opgeknapte dier weer zijn vrijheid kon geven op het wad.

Een halfuurtje later stopten ze voor de crèche. Lenie kwam al naar buiten gehold en hielp de mand dragen. In de ziekenboeg was een plaatsje klaargemaakt. Een van de meisjes kwam met een papje

aangelopen en bracht het op de juiste temperatuur. Lepeltje moest immers al behoorlijk honger hebben. Alweer kreeg hij een slang in zijn keelgat en het papje werd naar binnen gegoten. Het voedsel bleef erin. Dat was een goed teken. Lepeltje werd onder de infraroodlampen gelegd en Lenie sloot zachtjes de deur.

Ondertussen waren Mam en Pap ook aangekomen. Even keken ze nog door het raam naar Lepeltje, die nu vredig leek te slapen.

'Kom,' zei Lenie, 'die redt het wel. Laten we nog een koffie drinken.'

Terwijl ze boven napraatten, zat Randi er stilletjes bij. Ze was in gedachten bij Lepeltje. Er brandde een vraag op haar lippen en ze wachtte geduldig het moment af waarop het gesprek even stilviel.

'Lenie, ik zou je nog iets willen vragen.'

'Kom op, Randi. Zolang je Lepeltje maar niet mee naar huis wilt nemen als huisdier.'

'Nee, hoor, ik had hem alleen zo dolgraag eens een dagje verzorgd. Zou dat mogen?'

Voor Lenie kon antwoorden, kwam Mam al tussenbeide.

'Maar, Randi, dat kan toch niet. Je zult hier in de weg lopen.'

'Nou,' zei Lenie, 'daar ben ik nog niet zo zeker van. Randi lijkt me wel handen aan haar lijf te hebben. Ik kan natuurlijk niet toestaan dat je alleen Lepeltje komt verzorgen. Dat zou inderdaad alles in de war sturen. Maar als je hier morgen om zeven uur bent, kun je wel een hele dag in de crèche meedraaien. Let op, niet alle werkjes zijn even leuk als Lepeltje te eten geven, hoor. Akkoord?'

Natuurlijk ging Randi akkoord. Een hele dag in de crèche tussen de zeehondjes. Stel je voor!

'Prima,' besloot Lenie, 'we verwachten je hier morgenochtend. Ik zal Anita verwittigen. Die zal er wel voor zorgen dat je je handen vol hebt.'

Randi glunderde. Pap mompelde nog dat vakantie en uitslapen er

voor hem blijkbaar niet in zaten dit jaar. Maar eigenlijk was hij allang blij om Randi en de kans die ze kreeg.

Lepeltje

'Dag Randi'.

De deur zwaaide open. Een meisje met blonde krullen en gekleed in een blauwe overall lachte haar toe.

'Dag, euh...'

'Anita. Zo heet ik. Jij komt ons helpen vandaag, heeft Lenie me gezegd. Fijn, hoor. Kom binnen.'

Randi wuifde nog even naar Pap die op de parking wachtte tot ze binnen was. Dan sloot ze de deur en stapte vol verwachting achter Anita aan. Die ging recht naar de keuken. De sterke visgeur sloeg haar meteen weer tegen.

'Hier maken we elke dag eerst de hapjes voor al onze patiënten klaar', zei Anita.

Randi keek haar ogen uit. In een waterbad lagen grote blokken ingevroren haring te ontdooien. Op het aanrecht stonden wel dertig kommetjes in roestvrij staal. Op elk kommetje stak een plastic wasknijper met daarop een naam.

'Ieder zeehondje heeft zijn eigen naam,' verduidelijkte Anita, 'meestal bedacht door de vinder of de donateurs. Die geven een boel geld aan de crèche en in ruil daarvoor mogen ze een diertje adopteren. Hoe heet die nieuwe alweer die jullie gisteren gevonden hebben?'

'Lepeltje'.

'He, wat een leuke naam! Heb jij die bedacht?'

Randi knikte een beetje verlegen. Toch kon ze zich niet langer inhouden:

'Hoe stelt hij het? Heeft hij de nacht goed doorgebracht?'

'O ja, heel goed', antwoordde Anita. 'Als je hier de gang doorgaat, kun je hem zien liggen door het raam. Ga maar even kijken, hoor.'

Randi schoot weg, de gang op. Ze herkende Lepeltje meteen. Hij zag er al een stuk levendiger uit dan gisteren en huilde dat horen en zien erbij verging. Hij niet alleen overigens. Tientallen huilers lieten horen dat het etenstijd was. Toen Randi in de keuken terugkeerde, was Anita net bezig vis door de mixer te draaien. Ze maakte één voor één de vispapjes klaar.

'Kom, Randi, maak jij maar wat lekkers voor Lepeltje. Die krijgt nog geen vis. Daar is hij nog te jong voor. De eerste dag moet hij het doen met een papje van havermout en water. Weeg jij even precies 75 gram havermout af? En dan mag je er lauw water bijvoegen. Maar wel eerst je handen wassen met ontsmettende zeep.'

Randi had het meteen druk. Want natuurlijk bereidde ze niet alleen Lepeltjes maal. Ook voor een paar andere piepjonge dieren roerde ze havermoutpapjes. Daarna mocht ze de hapjes voor de iets oudere zeehonden afwegen. Die kregen een mengeling van gemalen vis en havermout. Nog wat later werd het gemalen vis en water, en als ze dat een tijdje hadden gehad, waren ze groot genoeg om vissen in hun geheel te leren doorslikken.

Intussen werd het drukker in de crèche. Eerst kwam André en even later Geesje. Om de haverklap viel er iemand anders binnen. Ze kwamen allemaal even kennis maken met Randi, vonden het fijn dat ze een nieuw hulpje kregen of vroegen iets over Lepeltje. Dan gingen ze aan het werk, elk op hun eigen plek. Randi trachtte hun namen te onthouden, maar dat lukte natuurlijk niet. Marjan, Irma, Rita, Balzs, Ingrid, Sonja. Het waren er gewoon te veel.

'Ik wist niet dat hier zoveel volk werkte', merkte Randi op.

'Nou, ze zijn ook niet allemaal in vaste dienst, hoor', legde Anita uit. 'Nogal wat jobstudenten komen alleen tijdens de vakantie. In totaal

zijn we nu met vijftien, maar zowat de helft daarvan is vakantiehulp. Zelf werk ik hier al acht jaar. Dag in, dag uit.'

Wat heerlijk, dacht Randi. Misschien werd ze later ook wel zeehondenverzorgster.

Ondertussen zette André aan de andere kant van de keuken de vitaminen klaar. Op een computerlijst stond voor elke zeehond afzonderlijk precies wat hij nodig had. André mat zorgvuldig de hoeveelheden af en kieperde het goedje dan in het eetkommetje. Randi mocht vervolgens de inhoud van elk kommetje door de mixer draaien, zodat het een egaal papje werd.

Anita maakte nu de porties voor de grotere exemplaren klaar. Ze legde hele haringen in alweer afzonderlijke kommetjes. Nu werden de vitaminen achter de kieuwen van de vis verstopt. Zo slikten de zeehonden die makkelijk door.

Het was al acht uur voorbij toen alle porties eindelijk gereed stonden en Anita met het voederen kon beginnen. Randi kreeg rubberlaarsjes aan en moest daar eerst mee door een chloorbad, voor ze met Anita en Geesje de quarantaineafdeling binnen mocht.

Drie huilertjes lagen in hokjes, die met een uitneembaar hek van elkaar waren gescheiden. Ze huilden van jewelste. Hun namen waren met een wasknijper aan het hek bevestigd.

Brandsma, Suzanne en... Lepeltje, natuurlijk. Alle drie hadden ze zich behoorlijk vuil gemaakt. Overal hing poep en de dweil waar ze op gelegen hadden, was niet meer om aan te zien. Maar dat was een zorg voor straks. Eerst moesten ze eten en verzorging krijgen.

'Goed kijken, Randi', zei Anita. 'Straks bij Lepeltje moet je het zelf doen.'

Tegelijk trok Anita twee steriele wegwerphandschoenen aan van doorzichtig plastic, zoals ze die ook in operatiekamers van ziekenhuizen gebruiken. Ze klom over het hek bij Brandsma, ging geknield over het

dier zitten en sperde zijn bekje open. Net op dezelfde manier als John gisteren bij Lepeltje had gedaan. Anita schoof het slangetje in zijn keelgat en Geesje goot het papje door de trechter, nadat ze het eerst had opgewarmd door het kommetje in een emmer heet water te laten drijven. Dan gaf Geesje Anita een spuitje aan. Die prikte het deskundig in de rugspier van Brandsma, die heel even tegenspartelde. Maar Anita had hem stevig vast tussen haar benen, zodat hij niet kon wegglippen. Ze nam ook nog zijn temperatuur, en daarmee was de eerste klaar. Anita stapte uit de kooi, stroopte de vuile handschoenen af en trok er verse aan. Dan herhaalde zich hetzelfde bij Suzanne.

Randi keek haar ogen uit. Ze wilde geen gek figuur slaan als ze zo dadelijk Lepeltje moest voederen.

'Jouw beurt', zei Anita toen ze met Suzanne klaar was. 'Wat doe je: vasthouden of eten geven?'

'Denk je dat ik hem kan houden?' vroeg Randi met een benepen stemmetje.

'Waarom niet? Probeer maar. Trek een stel steriele handschoenen aan en klim over het hek. Prima zo. Je gaat achter Lepeltje op je knieën zitten. Nu druk je je dijen tegen elkaar. Zorg dat je hem stevig vast hebt, zonder hem plat te drukken natuurlijk.'

Aanvankelijk leek het te lukken, maar toen Randi haar houdgreep ietwat verslapte, slaagde de huiler erin zich met één stevige zwaai los te rukken. Geesje lachte aanstekelijk. 'Dat is ons allemaal wel overkomen in het begin', zei Anita. 'Opnieuw proberen, Randi.'

De tweede keer ging het al een stuk beter. Lepeltje voelde dat hij geen kans maakte en spartelde dan ook niet meer tegen.

'Nu trek je met je linkerhand zijn bekje open. Let wel op voor zijn tandjes.'

Randi probeerde het. Maar het wilde alleen lukken met haar beide handen. Dus stak Anita het slangetje in zijn keel en Geesje goot zijn

ontbijt naar binnen.

'Prima zo, meid. Kom jij er nou maar uit. Dan geef ik hem wel zijn prikje.'

Randi aaide Lepeltje nog heel even en klom toen over het hek. Aan haar jeans zat zeehondenpoep, maar dat kon haar niet schelen.

'En nou de grote schoonmaak', zei Geesje, terwijl ze de waterslang nam en de kraan opendraaide. 'Het is hier wel een babyziekenhuis, maar onze kindjes zijn niet zo gek op luiers, zoals je ziet.'

Met zijn drieën spoten ze de hokken schoon en schrobden het vuil uit de pels van de dieren. Dan werd het hele zaakje nog ontsmet, en toen ze weer door het chloorbad naar buiten stapten, zag de quarantainekamer er kraakhelder uit.

In de volgende kamer begon hetzelfde scenario van voren af aan. Eten geven, verzorgen, schoonmaken. En tussenin telkens handen wassen en verse handschoenen aan.

'We kunnen hier niet hygiënisch genoeg zijn', legde Anita uit. 'Zeker niet nu er zoveel zeehonden sterven. In het noordelijke Waddengebied van Sleeswijk-Holstein en Denemarken spoelen elke dag dode dieren aan. Sinds begin mei al meer dan zeshonderd. En in de Baltische Zee zouden het er nog veel meer zijn. Ze zeggen dat het met die giftige algenplaag in Noorwegen te maken heeft. Daar zijn ontelbare vissen het slachtoffer van geworden. Maar het kan natuurlijk net zo goed een ziekte zijn, een virus bijvoorbeeld. We moeten uiterst voorzichtig zijn. Zeker zolang we de oorzaak van de sterfte niet kennen.'

Randi schrobde de vloer zo goed ze kon. Ze dacht aan Pap en zijn artikel. Had al dat geschrijf eigenlijk zin? Daar redde je de zeehonden toch niet mee. Stel dat Lepeltje over enkele maanden weer de Waddenzee in kon, zou hij daar dan nog wel andere zeehonden vinden? Of zouden ze tegen die tijd allemaal gestorven zijn? Ze hoopte vurig dat de ziekte niet echt tot hier zou doordringen, dat de sterfte zou ophouden.

Jarenlang had Lenie moeizaam gewerkt om het aantal zeehonden in de Waddenzee weer te laten stijgen. Maar net als dat leek te lukken, kwam een geheimzinnige ziekte roet in het eten gooien. Dat mocht toch niet.

'En nu naar het buitenbad!'

Randi schrok op uit haar overpeinzingen. Anita trok een dunne, witte overall aan over haar blauwe pak en gaf er ook een aan Randi. Die viel wel een beetje groot uit, maar als ze mouwen en broekspijpen opstroopte, ging het wel.

Buiten zaten de grotere zeehonden. Hun hok bestond uit drie delen. Achterin een soort schuilhok met infrarode lampen, die de dieren 's nachts een beetje warm hielden. Dan had je een stukje tegelvloer in de openlucht en ten slotte het bassin, dat nu nog met een draadhek afgesloten was.

De zeehonden hier kregen al hele vissen toegestopt. Randi hielp de kommen met vis naar buiten dragen en zette ze keurig op het dak van het nachthok. Dan kroop Anita over het hek. 'Kom, jongens, lekker lekker!'

Ze pakte het grootste dier bij zijn vinpoot en trok het naar zich toe. Aan zijn vin zat een merkje met zijn naam erop. Ze veegde met de rug van haar hand wat vuil van het naamplaatje en liet Randi dan het kommetje van Tjerkje aanreiken. Anita viste er een dikke haring uit en knielde over de zeehond. Ze trok zijn bek open net als bij de kleine huilers en schoof de haring erin, de kop eerst. Tjerkje schrokte de brok zo naar binnen. Een tweede vis volgde dezelfde weg. En een derde. Dan gaf ze hem een prikje en smeerde wat antibioticazalf op een ontstoken plek. Dat liet Tjerkje niet zo makkelijk gebeuren. Hij kronkelde en sloeg met zijn achterlijf heen en weer. Bijna glipte hij tussen Anita's benen uit.

'Ho, niet zo snel, rolmops! Randi, help me even als je wilt. Houd zijn achterpoten vast en druk ze stevig tegen de grond.'

Randi wipte over het hek en hield Tjerkje goed vast. De zeehond

wachtte nu geduldig tot hij verzorgd was. Ten slotte nam Anita nog zijn temperatuur. Die was normaal: 37,5°. Randi mocht het cijfer invullen op de fiche van Tjerkje.

'Zo, jij bent klaar. En nu jij daar. Hier jij! Hoe heet je ook alweer? O ja, Peko.'

Randi stond al bij het hok en zocht Peko's kommetje uit. Die had wat meer moeite met de vis. De eerste bleef halverwege even steken. Peko moest wel drie keer slikken eer de haring naar binnen gleed. Anita liet hem bekomen, pakte toen de tweede vis. Gulzig sperde Peko zijn bek al open en trachtte het hapje te grijpen.

'Ho, niet te snel jij! Straks verslik je je nog. Hier, pak aan!'

'He, kijk uit!' riep Randi plots.

Tjerkje was ongemerkt weer naderbij gehuppeld en het scheelde geen haar of hij had de laatste vis te pakken, die nog in Peko's kommetje zat. Anita griste hem nog net voor zijn neus weg.

'Wat zijn jullie toch wildebrasjes! Jij hebt je portie gehad. Wegwezen!'

En ze duwde het zeehondje van zich af.

Een voor een kregen alle dieren in het buitenbad hun beurt. Rond halfnegen deed Lies haar ronde. Anita bracht verslag uit. Eén zeehondje had een wat verhoogde temperatuur, een ander wilde niet eten en in de ziekenboeg was er eentje gestorven. Moest die in de diepvries?

Terwijl dat allemaal geregeld werd, begon Randi alvast het buitenbad te poetsen. Met de slang spoot ze elk hoekje schoon en met de bezem schrobde ze krachtig op de hardnekkigste plekjes. De zeehonden kwamen voortdurend achter haar aan, snuffelden aan haar laarzen en knabbelden zelfs aan haar broekspijp. Anita vond het knap gedaan en Randi wenste dat ze haar leven lang bij de zeehonden mocht werken.

Toen de hele zaak netjes was, schrobden ze nog hun laarzen schoon en tilden toen samen het zware hek op dat de toegang tot het bassin

versperde. Peko reageerde het eerst. Hij schoof aarzelend, maar dan steeds sneller naar de rand toe en verdween met een sierlijke duik in het water. Alsof ze op die plons hadden gewacht, huppelden nu ook de andere zeehondjes naderbij. Even later zag Randi ze een waar waterballet opvoeren. Steeds weer doken hun kopjes op andere plekken op. Soms zaten de dieren elkaar achterna. Dan weer schoof eentje over de gladde, ronde rand het bassin uit, om er even later met evenveel plezier weer in te duiken.

'Die hebben het naar hun zin', zei Randi. 'Ze zijn toch niet meer ziek? Of wel soms?'

'Nee, die zijn het ergste door. Ze moeten alleen nog flink aankomen eer ze terug het wad op kunnen. En dat duurt nog een paar maanden.'

'Willen ze dan nog wel weg?' vroeg Randi. 'Ik kan me voorstellen dat ze veel liever hier blijven. Elke dag eten in overvloed en verzorging aan huis.'

'Dat gevaar bestaat inderdaad', antwoordde Anita. 'Daarom trachten we ze zo weinig mogelijk aan mensen te laten wennen. Dat is ook de reden waarom de bezoekers op een afstand worden gehouden. Geen kunstjes voor je geld, weet je nog.'

Randi knikte. Ze raakte niet uitgekeken op de dieren. Het was zo'n leuk gezicht.

'Kom', zei Anita ten slotte. 'Binnen wacht nog werk in de ziekenboeg.'

Daar moest alles extra hygiënisch gebeuren. Over haar laarzen trok Randi brede, plastic slofjes en de deuren moesten meteen weer dicht.

Eerst verzorgde Anita Fritz, een huilertje dat eergisterenavond was binnengebracht. Het was er veel erger aan toe dan Lepeltje, die maar heel even in de ziekenboeg had gelegen. Anita nam zijn temperatuur.

'Schrijf jij even op, Randi? 39,3 graden.'

'Zoveel?'

'Ach, 't is beter te hoog dan te laag, hoor. Die komt wel in orde.'

Toen Fritz helemaal klaar was en zijn hok was schoongemaakt, deed Anita het lijkje van de gestorven huiler in een plastic zak en legde die aan de kant. Randi voelde zich daar wat onwennig bij. Gelukkig duwde Anita haar de waterslang in de handen om de gangen van de ziekenboeg schoon te spuiten.

'En nou hebben we een kopje koffie verdiend', zuchtte Anita, terwijl ze haar plastic slofjes in de vuilnisemmer gooide.

Boven werden ze verwelkomd door Lenie, die meteen koffie en thee inschonk en een trommel met koekjes opentrok.

'En, Randi, bevalt het je een beetje?' vroeg Lenie.

Randi vond het reuze.

'Als ik later van school ben, zou ik hier wel willen komen werken', zei ze. 'Maar ik ben zo bang dat er tegen dan misschien geen zeehonden meer in de Waddenzee zijn. Er sterven er zoveel de laatste tijd. Wat is er toch met ze aan de hand?'

'Als we dat wisten, was de zaak wellicht al opgelost', zuchtte Lenie. 'We zoeken onophoudelijk naar de oorzaak. En vroeg of laat zullen we die vinden ook. Maar intussen sterven ze als vliegen en zien we al ons werk van de voorbije jaren verloren gaan. Ik weet niet hoe het komt, hoor. Al durf ik er donder op zeggen dat de mens er ook nu weer voor iets tussen zit. Het hele probleem hangt samen met de vervuiling van de zee door al de troep die wij erin kwijt willen. Vooral de Waddenzee is heel kwetsbaar, want het is een ondiepe zee. Zeezoogdieren en ook vissen kiezen ondiepe plekjes uit om zich voort te planten. En juist de jongen zijn het gevoeligst voor de vervuiling.'

'Daar moeten we toch iets aan kunnen doen!' riep Randi uit. 'Waar komt die vervuiling vandaan?'

'Vooral van de industrie', legde Lenie uit. 'Chemische fabrieken in de Rijnmond lozen allerlei afval zomaar in het water. Het gevaarlijkst

van al zijn de PCB's. Erg giftige stoffen, die gebruikt worden voor warmte-isolatie en ook wel bij het maken van verf en plastic. Via de Rijn komt dat goedje in de Noordzee. De zeestromingen zorgen ervoor dat het ten slotte in de Waddenzee belandt. Het probleem met PCB's is dat ze bij beetjes met de voeding het lichaam van de zeehonden binnendringen. Zo raakt het dier langzaam, maar zeker vergiftigd. Als ze jongen krijgen, is het dubbel erg. Zeehonden geven heel vette melk aan hun jong, maar juist in dat vet zit het gif. Stel je voor: je baby voeden met giftige melk! Je mag er niet aan denken.'

'Kunnen die lozingen dan zomaar?'

Randi was nu echt verontwaardigd.

'Binnenkort niet meer', zei Lenie. 'Vanaf 1990 is het gebruik van PCB's helemaal verboden. Toch zal het nog minstens tien jaar duren eer alle sporen ervan uit de Waddenzee verdwenen zijn. Het is maar de vraag of het tegen dan niet te laat zal zijn. Want er is natuurlijk veel meer dan alleen de PCB's. Je hebt de verstoringen door de toeristen en de vissers. En dan heb je nu die geheimzinnige ziekte, waar we voorlopig nog niets van af weten.'

Lenie zuchtte. Randi keek haar aan, lang en zwijgend. Ze voelde een grenzeloze bewondering voor die vrouw, die haar hele leven al voor het behoud van de Waddenzee en de zeehondjes had gevochten. Maar had het allemaal wel zin? ging het door haar hoofd. Misschien waren er over een paar maanden helemaal geen zeehonden meer. Misschien werden Lepeltje en de andere huilers binnenkort in een lege Waddenzee vrijgelaten. Ze zouden geen kans hebben om te overleven. Dat mocht niet gebeuren. Randi wist het zeker. Die ziekte moest gestopt worden. Ze zou al doen wat in haar macht lag, al wist ze zelf nog niet wat. Kon ik maar toveren, dacht ze.

Anita liet haar uit haar dagdromen opschrikken. De koffiepauze was om.

'Ik begin er weer aan, Randi', zei ze. 'Als je zin hebt, kom je maar helpen.'

'Wat ga je nu doen?'

'O, precies hetzelfde als vanmorgen. Vijf keer per dag doen we hier hetzelfde: vispapjes maken, voederen, hokken schoonmaken en verzorgen. Je mag ook met Geesje meelopen. Die leidt om tien uur een groep rond. Dat doen wij ook om beurten. Het is heel belangrijk dat de mensen informatie krijgen over de zeehonden.'

Randi besloot met Geesje mee te gaan.

De groep stond buiten al te wachten: een tiental jongens en meisjes, die wel een jaar of vijf ouder waren dan Randi. Ze zaten helemaal onder het slijk. Ze hadden zopas onder leiding van een gids een tocht over het wad gemaakt. Doodmoe zagen ze eruit, maar het geleide bezoek aan Pieterburen wilden ze niet missen.

Randi sloot achter bij de groep aan. Ze spitste haar oren want Geesje kon boeiend vertellen. Eerst wandelden ze langs de buitenbaden. Geesje legde uit dat er al sinds mensenheugenis zeehonden in de Waddenzee leven. Rond 1930 moeten het er zowat 2.700 zijn geweest. Maar in die tijd gold de zeehond nog als schadelijk roofwild. Iedereen die wilde, mocht erop schieten. Sterker nog: wie een zeehond doodde, kreeg een premie. Vooral de vissers zagen hem immers als een geduchte concurrent. In het begin van de jaren vijftig was het bestand daardoor al teruggelopen tot 1.200 dieren en in 1959 telde men er zelfs maar 900 meer. Daarom werd in 1962 de jacht op de zeehond volstrekt verboden. Dat scheen te helpen, want in 1968 telde men alweer 1500 stuks. Maar van dan af ging het plots bergaf. In minder dan tien jaar tuimelde het aantal zeehonden naar beneden tot slechts 340 dieren in 1976. Het was de allerhoogste tijd om er wat aan te doen.

Randi had een piepklein notitieboekje uit de achterzak van haar jeans opgevist. Ze noteerde zorgvuldig de aantallen die Geesje opgaf.

Ongetwijfeld kon Pap die gebruiken voor zijn artikel.

'Dat de dieren nu weer in aantal toenemen,' ging Geesje verder, 'is helaas niet te danken aan een verbetering van het leefmilieu. Wij hebben immers al zo'n 450 jonge zeehonden weer uitgezet. Zo houden wij met de crèche het bestand op peil. Maar het is een kunstmatige aanwas.'

Intussen was Geesje met de groep naar binnen gewandeld. Door de ramen van de quarantaineafdeling konden ze de piepjonge huilertjes zien liggen. Randi rekte zich om naar Lepeltje te kijken, die zich net op zijn zij draaide. Ze luisterde maar half, terwijl Geesje onvermoeibaar verder babbelde.

'Door de vervuiling met onder andere PCB's zijn de zeehonden minder vruchtbaar geworden. Wij trachten die verminderde voortplanting te compenseren door bijvoorbeeld de huilertjes op te vangen.'

Toen wees ze plots op Lepeltje en zei: 'Het jong dat je hier ziet, is pas gisteren binnengebracht. Dit meisje heeft het gevonden. Vertel zelf maar eens, Randi, hoe dat ging.'

Randi voelde al haar bloed tegelijk naar haar wangen kruipen. Ze werd vuurrood. Zomaar voor de vuist praten voor een hele groep... Dat had ze nog nooit gedaan. Maar ze voelde wel dat ze er niet onderuit kon. Met een benepen stemmetje begon ze te vertellen over de zeilboot van John en het tochtje naar de Dollard. De hele groep luisterde glimlachend toen ze uitlegde hoe ze het jonge zeehondje in haar armen naar het schip had gebracht. Tot slot flapte ze eruit dat ze Lepeltje vandaag zelf had mogen verzorgen en eten geven en kreeg zowaar een spontaan applausje. Toch was Randi wat blij dat Geesje de rondleiding weer van haar overnam.

Terwijl de groep wadlopers naar buiten schuifelde, bleef ze bij het raam staan en keek naar Lepeltje. Die zag er levendig uit. Hij lag al helemaal naast zijn dweil, die hij in een hoekje van zijn kooi bij elkaar

had gepropt. Zou hij ooit weer in de Waddenzee kunnen rondzwemmen? En zou hij er een normaal zeehondenleven kunnen leiden, een wijfje vinden en jongen bij haar krijgen?

Alsof Lepeltje haar bezorgdheid had gevoeld, hief hij zijn ronde kopje op en keek haar met zijn grote, donkere ogen aan.

Afscheid

'Randi! Randi!'

Randi wreef haar ogen uit en ging rechtop in haar slaapzak zitten. Het duurde even voor het tot haar doordrong dat het Femke was die haar met sissende fluisterstem riep. Ze keek door het gaasdoek aan de achterkant van haar slaaptent. Femke stond tussen de dennenbomen. Flarden zonneschijn dwarrelden over haar gezicht.

'Wat is er?' siste Randi terug.

'Kom je niet mee? Ik ga surfen. Het is je laatste kans, want na het middageten breken wij op en gaan naar huis. Mijn vader moet morgen werken.'

'Wacht. Ik kom.'

Randi schoot bliksemsnel een joggingpak aan, ritste de tent open en knipperde even met haar ogen tegen het sterke zonlicht.

'Ik dacht dat jullie nooit meer wakker zouden worden', mopperde Femke. 'Kijk eens wat een prachtig weer! Ik kon gewoon niet meer wachten.'

'Hebben jullie al ontbeten?'

'Ja, natuurlijk. Moeder is volop de bagage aan het inpakken en dan heeft ze liefst dat ik niet te veel in de weg loop.'

'Ben jij een gelukzak, zeg', pruilde Randi. 'Ik moet juist altijd helpen.'

'Daar heb jij nogal over te klagen', klonk Mams stem van achter het tentdoek.

De twee meisjes giechelden.

'O, Mam, mag ik met Femke gaan surfen?' vroeg Randi flemend.

'Dat zal niet gaan, kind, want je moet helpen inpakken', plaagde Mam.

'Zeg, Mam!'

Femke proestte het uit.

'OK, maar eet eerst wat en wees voorzichtig in het water. En niet te laat terug, hoor je?'

'Nee, mevrouw', kwam Femke tussenbeide. 'Ik moet ook ruim voor de middag terug zijn, want na het eten vertrekken wij.'

'O, gaan jullie vandaag al weg? Wij morgen.'

'Wat, morgen al?' viel Randi uit de lucht. 'En Lepeltje dan?'

'Je dacht toch niet dat je voor eeuwig bij Lepeltje kon blijven. Daar zullen we het vanmiddag nog wel eens over hebben. Ga nu maar surfen.'

Randi at gauw een boterham met kaas, trok haar badpak aan en vertrok.

'Dag, Mam. Doe de groetjes aan Pap als hij wakker wordt.'

Het was een heel karwei om met hun beidjes de surfplank, het zeil en de giek naar het strand te sleuren. Maar ze lachten samen wel wat af om hun eigen onhandigheid. De zon begon al aardig warmte te geven en een zachte bries trok fijne golfstreepjes in het water van Lauwersmeer.

Randi had nog nooit eerder op een surfplank gestaan. Dus legde Femke haar precies uit hoe het moest. Maar ofwel was ze niet zo'n goede lerares, ofwel was Randi bijzonder onhandig. Het lukte haar niet om langer dan enkele seconden op de wiebelende plank te blijven staan. Telkens weer plofte het zeil in zijn volle lengte op het water en de twee meisjes schaterden van het lachen.

'Kijk, ik doe het nog eens voor', zei Femke.

Ze klauterde op de plank en ging helemaal achterover hangen om het zeil op te hijsen. Zodra de wind erop stond, schoot Femke vooruit. Randi keek haar vol bewondering na. Femke maakte een wijde boog en keerde langzaam in zigzag naar het strand terug.

'Jouw beurt!' schreeuwde ze al van ver.

Randi waadde door het ondiepe water. Femke liet het zeil in de wind klapperen en hield de giek stevig vast terwijl Randi op de plank stapte.

'Goed zo. Nu je evenwicht zoeken en het zeil in de wind trekken.'

Randi deed wat Femke zei en inderdaad, het leek te lukken. De plank gleed vooruit, Randi hield de giek stevig vast. Té stevig wellicht. Ze was al zowat dertig meter van Femke verwijderd, toen ze vervaarlijk achterover begon te hellen. In een vertwijfelde poging om dat goed te maken, duwde ze de giek bruusk van zich af. Dat had ze nu net niet moeten doen. De wind drukte plots met zo'n kracht op het zeil dat de giek uit haar handen gleed en zij met een plons achterover in het water terechtkwam.

Femke plooide dubbel van het lachen en nadat Randi het water uit haar ogen had gewreven, lachte ze dapper mee.

'Ik leer het nooit!' riep ze.

'Je oefent te weinig', antwoordde Femke. 'Als je elke dag met mij was meegekomen, was je nu al een perfecte windsurfer geweest.'

Samen trokken ze de zeilplank op het droge. Ze gingen naast elkaar in het warme zand liggen en genoten van de zon op hun rug. Een tijdlang keken ze naar een paar strandlopertjes die langs de waterlijn naar voedsel zochten. Een vlucht scholeksters vloog over.

'Hoe gaat het nou met Lepeltje?' vroeg Femke ten slotte.

'Goed', antwoordde Randi. 'Hij zag er gisteren al heel wat beter uit.'

En ze vertelde hoe ze hem gisteren had mogen verzorgen samen met Anita. Hoe ze vispapjes had gemaakt en de kooien geschrobd. En hoe doodmoe ze gisteravond was geweest, toen Mam en Pap haar waren komen halen.

'Maar het leukst van al vond ik eten geven', ging Randi verder. 'Ik hield Lepeltje stevig vast tussen mijn knieën. Hij was helemaal warm en

zacht. Lenie zegt dat hij nu spoedig dikker en sterker zal worden. Een paar maanden nog in de crèche en hij kan weer in de Waddenzee losgelaten worden.'

'Dan zie je hem nooit meer weer.'

Randi antwoordde niet. Ze vond het geen prettige gedachte. In die twee dagen had ze zich al zo aan het dier gehecht.

Natuurlijk wist ze met haar verstand dat Lepeltje naar zee terug moest. Maar haar gevoel sprak een andere taal.

Een hele tijd lagen de meisjes stil naast elkaar te mijmeren. Toen zei Randi plots:

'Ik wou dat ik iets kon doen om de zeehonden te helpen. Wist ik maar wat!'

'Ik ben lid van het Wereld Natuur Fonds.'

'O ja. Wij ook, met de hele familie.'

'Nou, dan doe je wat voor de zeehonden', zei Femke triomfantelijk. 'Het fonds geeft soms geld aan de crèche. En dat geld komt toch ook van jou.'

'Mmmm'.

'Nou, dan?'

'Dat lijkt me zo weinig. Ik zou meer willen doen. Echt helpen in de crèche bijvoorbeeld. Of die fabrieken die de Waddenzee vervuilen, kapot maken. Of aan al de mensen gaan vertellen dat ze moeten ophouden met de natuur te vernietigen. Ach, ik weet het niet.'

Femke glimlachte.

'Doe iets op school', zei ze ten slotte. 'Bij ons gaat een klas elke zaterdag auto's wassen. De hele opbrengst is voor de natuur. Die halen behoorlijk wat bij mekaar, hoor.'

Randi ging op haar rug liggen en dacht na. Een blauwe reiger klapwiekte met brede vleugelslagen over het water. Midden op de plas voer een zeilscheepje voorbij. Een verre wulp riep met een kirlend geluid.

Het duurde wel vijf minuten voor Randi antwoord gaf.

'Mmmm. Misschien', zei ze terwijl ze opstond en het zand van haar lijf veegde.

'Kom, we gaan terug. Het zal nu vast wel middag zijn.'

De meisjes namen de surfplank en het zeil beet. Hun badpakken waren inmiddels droog en de hitte van de middag hing tastbaar tussen de dennenbomen aan de camping. Zo warm was het de hele week nog niet geweest.

Mam had uiteraard buiten gedekt. Ze had een koude schotel klaargemaakt en Pap braadde spiesjes op de barbecue. Het rook heerlijk, vooral toen hij wat rozemarijn in het vuur gooide.

Net toen ze aan tafel wilden gaan, kwamen Femke en haar ouders afscheid nemen. Ze hadden vlug een hapje uit het vuistje gegeten, want de tent was al afgebroken en de proviand ingepakt. Wat sneu dat ze net nu naar huis moesten op zo'n stralende dag. Ze boden hun buren nog een begonnen fles vruchtensap en een geopend karton met melk aan, want die konden ze toch niet mee naar huis nemen. Dan gingen ze naar hun auto, keken nog eens rond op de plek waar hun tent gestaan had en stapten in met een laatste 'tot kijk'.

Net toen ze wegreden, sprong Randi van haar stoel op, rende naar de wagen en tikte op de ruit.

'Femke, je adres. Ik wil je schrijven!'

Ze wisselden adressen uit. Even later vertrok Femke echt.

Randi keek de auto na en slenterde dan terug naar tent. De spiesjes waren inmiddels al iets meer doorbakken dan Paps bedoeling was geweest, maar smaakten er niet minder lekker om. Tijdens het eten stelde Pap voor hun laatste namiddag te besteden aan een grote wandeling langs het Lauwersmeer. Met al die drukte om de zeehonden hadden ze daarvoor nog niet eens de tijd gehad.

'Maar, Pap, we gaan toch afscheid nemen van Lepeltje voor we

vertrekken', kwam Randi tussenbeide.

'Nog eens naar Pieterburen? Je bent er gisteren de hele dag geweest! En je hebt er geen idee van wat hier allemaal voor moois te beleven valt.'

'Toe, Pap. Het is de laatste keer dat ik Lepeltje kan zien.' Mam hakte de knoop door. Ze stelde voor een lange wandeling te doen en dan na het avondmaal nog snel heen en weer te rijden naar Pieterburen. Iedereen akkoord.

De wandeling loonde inderdaad de moeite, moest Randi toegeven. Ze waren te voet vanuit de camping vertrokken, want je belandde meteen midden in het natuurgebied. Na een paar honderd meter al zagen ze boven de wilgenbosjes een bruine kiekendief vliegen. De roofvogel schommelde laag boven de grond, met af en toe een luie vleugelslag. Randi had hem meteen in de kijker, terwijl hij langzaam dichterbij kwam. Soms bleef hij heel even hangen, aarzelend alsof hij wat gezien had. Eén keer dook de kiekendief weg tussen de begroeiing. Een prooi? Randi dacht van niet, want hij steeg bliksemsnel weer op en schommelde verder. Randi bleef hem met de kijker volgen tot hij helemaal uit het gezicht was verdwenen.

Mam had vooral oog voor planten. Op een nat weitje boog ze zich over een wit bloempje. Je vroeg je af hoe ze het daar gevonden had.

'He, kom kijken! Parnassia!' riep ze.

Pap en Randi kwamen toegelopen.

'Die is er vroeg bij', zei Mam. 'Maar kijk om je heen. Wel duizend bloemknopjes. Over een maand is het hier een zee van parnassia. Dat moet mooi zijn.'

Later vond Mam een heel veld vol rietorchis. Randi had nog nooit een orchidee in het wild gezien. En zelfs Pap, die toch al heel wat natuurgebieden had bezocht, had er nooit zoveel bij elkaar gezien. Ze vielen van de ene verrassing in de andere.

Onderweg vertelde Pap dat Lauwersmeer vroeger Lauwerszee was geweest. Maar in 1969 hadden de Nederlanders de verbinding met de Waddenzee afgesloten met enorme sluizen. Van die dag af was een meer ontstaan, waarin het getij wegviel en het zoutwater verdween. Via beekjes en afwateringsgrachten werd onophoudelijk zoet water aangevoerd. De echte zeeplanten en -dieren maakten plaats voor andere die aan zoet water gewend waren. Dankzij een goed beheer groeide Lauwersmeer uit tot een fantastisch natuurgebied, waar het jaar door duizenden eenden, ganzen, steltlopers en roofvogels voedsel en broedplaatsen vonden.

Hoe wist Pap dat toch allemaal? vroeg Randi zich af. Maar dat was niet alles.

'Kijk, ginder heb je de schuilhut', wees hij. 'Nu vooral stil zijn.'

Ze liepen achter elkaar aan zonder een woord te spreken. De toegang was afgeschermd met rieten matten. Zo konden ze ongemerkt de hut binnensluipen. Over de halve omtrek ervan was een smalle spleet in de muren opengelaten. Randi klom op het trapje en kon net bij de spleet komen. Vlak voor de hut strekte zich een vijvertje uit met eilandjes, moeras en open water. Randi's mond viel open van verbazing. Nog nooit was ze zo dicht bij wilde vogels geweest. Een kluut – ze kende hem van de plaatjes in een van haar boeken – maaide met zijn wipsnavel door het zachte slik op zoek naar slakjes. Een bergeend met jongen zwom voorbij. Een tureluur, twee scholeksters en nog een hele reeks pleviertjes die ze niet bij naam kende, stapten door het moeras en over de slikplaten. Herhaaldelijk keken Randi, Mam en Pap elkaar aan en knikten als om duidelijk te maken hoe mooi ze het allemaal wel vonden.

Een vol uur bleven ze kijken en toen Pap wilde vertrekken, had Randi nog helemaal geen zin. Maar dan dacht ze weer aan Lepeltje en meteen was de keuze gemaakt. Net toen ze de schuilhut aan de achterzijde wilden verlaten, kwam een paartje boerenzwaluwen

kwetterend op de afsluiting zitten. Zo dichtbij en helemaal niet schuw... Randi kon zelfs hun roodbruine keel heel duidelijk zien. Met een dankbaar gevoel slopen ze de hut uit en liepen zwijgend terug in de richting van de camping. Nog nooit had Randi haar boterhammen zo snel op gehad als die avond. Maar dat hielp haar nauwelijks, want Mam en Pap leken minder gehaast. Toen alles dan toch afgeruimd was en de vaat gedaan, konden ze naar Pieterburen vertrekken.

Lenie stond net op de stoep met John te praten. Die had weer een huilertje binnengebracht. Beleefd luisterde Randi naar zijn verhaal, maar intussen trappelde ze van ongeduld om Lepeltje te zien.

Gelukkig had Lenie dat gemerkt en zei: 'Als je naar Lepeltje toe wilt, je kent de weg, he!'

Randi stormde door de gang naar binnen, recht naar de quarantainekooi. Door het glas zag ze hem meteen liggen.

'Lepeltje', fluisterde ze. 'Lepeltje, toch.'

En ze vocht tegen haar tranen. Want ze wist dat ze hem wellicht nooit meer zou weerzien. Het leek wel of het dier haar verdriet begreep. Lepeltje richtte zijn kop op en bekeek Randi met grote, droeve ogen.

'Als je wilt weten hoe het met hem gaat, bel je me maar op.'

Lenie was achter haar komen staan en legde een hand op Randi's schouder. Die knikte. Dat zou ze zeker doen.

'En ik stuur je een foto op van Lepeltje', beloofde John. 'Geef me je adres maar.'

Adoptie

Nog nooit had Randi zo'n drukke vakantie gehad. De eerste dag al na hun terugkeer van de Waddenzee hield ze zich met het schedeltje bezig.

Mam had haar een oude, gedeukte kookpot gegeven en ze mocht het kampeervuurtje gebruiken, dat toch nog niet was ingepakt. Maar ze moest met die troep wel de tuin in. En zo ver mogelijk van het huis, had Mam gezegd.

Randi begreep dat wel. De kop stonk inderdaad geen klein beetje toen ze plastic zak opensneed. Maar ze beet op haar tanden terwijl ze de inhoud van de zak in het water liet glijden, waaraan ze vooraf soda had toegevoegd. Een uur lang liet ze het zeehondensoepje koken tot al het vlees gaar was en makkelijk losliet.

De rest van de dag besteedde ze aan het schoonmaken van de schedel. Het buitenste vlees was zo weg. Maar binnenin zaten nog veel sliertjes waar ze niet zo makkelijk bij kon. Het moeilijkst van al was de neusholte, die gevuld bleek met een fijn netwerk van kraakbeen dat haast niet schoon te krijgen was.

Intussen had Mam zuurstofwater gehaald bij de apotheker. Dat bruiste alsof het kookte toen Randi de schedel erin legde. Een paar dagen later was haar zeehondenkopje spierwit. Ze moest het alleen nog laten drogen en de losse stukjes – een paar tanden en de jukbeenderen – met houtlijm vastzetten.

Toen dat allemaal klaar was, zette ze het schedeltje op haar kast. Het was een waar pronkstuk en Mam en Pap kwamen er bewonderend naar kijken.

De vakantie vloog voorbij. Sinds haar gesprek met Femke op het

strand stond het voor Randi vast dat ze wat voor de zeehonden wilde doen. Ze begon alvast een plakboek aan te leggen. Uit Paps kranten knipte ze dag na dag alle berichten die ze kon vinden over de geheimzinnige zeehondenziekte. En dat waren er heel wat. Met haar zakgeld had ze een groot schrift gekocht. In haar mooiste handschrift had ze op de eerste pagina geschreven: 'Red de zeehonden van de Waddenzee!' Daaronder de foto van Lepeltje die John haar had opgestuurd. Het was een prachtige foto, van heel dichtbij genomen. Daar heeft John zeker plat op zijn buik voor moeten liggen, had Mam gezegd. Randi had hem meteen een bedankbriefje geschreven.

Tegen het einde van de vakantie was haar plakboek al voor de helft gevuld met knipsels. Natuurlijk had ze ook Paps artikel ingeplakt, twee dubbele pagina's met prachtige kleurenfoto's van de zeehonden en van Lenie. Maar vooral de titel vond ze zo mooi. 'Lenie 't Hart van Pieterburen: MIJN LEVEN VOOR EEN HUILER.' En helemaal onderaan stond Paps naam. Tekst: Bart Geerts. Ze was toch wel een beetje trots op Pap.

Randi bladerde vaak in haar plakboek en las de titels van de artikels. Het was geen opbeurend verhaal. Meer dode zeehonden in Sleeswijk-Holstein. Drieduizend zeehonden omgekomen. Sterfte van zeehonden een ingreep van de natuur? Dat is belachelijk. Virus bereikt zeehonden in Britse wateren. Zo ziek als een hond. Lenie 't Hart: zeehond is natuurlijke 'snuffelpaal'. 't Hart van Pieterburen. Huilers met de pet op. Hondenziekte veroorzaakt massale sterfte bij zeehonden.

Het was al de laatste dag van de grote vakantie toen dit bericht in de kranten verscheen. Het kwam uit Zweden, waar een onderzoeker ontdekt had dat in maart in Groenland meer dan duizend kadavers van aan hondenziekte gestorven sledehonden gewoonweg in zee waren gekieperd. Op die manier hadden ze wellicht de zeehonden besmet. De eerste zieke zeehond werd in april in Denemarken ontdekt. Van dat

moment af had de ziekte zich bliksemsnel verspreid zowel naar het noorden als naar het zuiden toe, de Waddenzee in.

Randi belde die avond naar Lenie, zoals ze elke week al had gedaan. Eerst informeerde ze natuurlijk naar Lepeltje. Die stelde het goed. Hij zat nu al geruime tijd in het buitenbad en kreeg hele vissen te eten. Maar verder had Lenie minder goed nieuws. Elke dag spoelden meer kadavers van volwassen zeehonden aan, die aan de ziekte waren gestorven. Het was om de moed bij te verliezen, zei ze. Ze wisten nu wel dat het virus van de hondenziekte de vermoedelijke oorzaak was, maar intussen zag ze driekwart van de zeehonden eraan sterven.

Volgens haar kon de ziekte zo hard toeslaan omdat de dieren al zo verzwakt waren door de vervuiling van de Waddenzee. Lenie vond dat de rustgebieden voor zeehonden in de Waddenzee dringend gesloten moesten worden voor vissers en toeristen. Want elke extra verstoring kon fataal zijn.

Die avond lag Randi nog lang wakker. Naast haar bed stond haar boekentas klaar, want morgen begon een nieuw schooljaar. Voortdurend dacht ze aan Lepeltje. Stel dat die over een of twee maanden sterk genoeg zou zijn om naar zee terug te keren. Zou hij dan niet met het virus besmet raken? Zou hij erin slagen om zelf genoeg vis te vangen? En zou hij van die vis in de vervuilde Waddenzee op de duur niet toch ziek worden?

Als ze nu eens naar Lenie belde en vroeg of Lepeltje voorgoed in de crèche mocht blijven. Daar kreeg hij toch schone vis en een goede verzorging. En dan kon ze hem misschien nog veel jaren lang bezoeken.

Maar nee, dacht Randi. Dat zou Lenie nooit toestaan. Zeehonden horen niet op het land. En als er al zo weinig gezonde zeehonden overbleven, waren die in zee dubbel zo hard nodig om een nieuwe populatie op te bouwen. Dat vond Randi eigenlijk wel een prettig idee. Wie weet werd Lepeltje niet de stamvader van een heel nieuwe

Waddenzeepopulatie. En met dat idee in haar hoofd sliep ze uiteindelijk toch in.

De volgende dagen nam de school haar helemaal in beslag. Een nieuwe klas, nieuwe boeken, zelfs een paar nieuwe leraars. Zo was er ook een nieuwe voor Nederlands, meneer Daems. De kinderen namen in zijn eerste lessen een afwachtende houding aan, zoals altijd wanneer er een nieuwe leerkracht kwam. Meneer Daems leek wel mee te vallen, al vonden ze zijn eerste opdracht allesbehalve sympathiek. Ze moesten de volgende week een spreekoefening houden over de voorbije vakantie. De meesten baalden van zo'n taak. Was er nu echt niets originelers te verzinnen? En wie had zin om achttien keer naar hetzelfde verhaal te luisteren? Een verhaal over in de zon liggen, zwemmen en je vervelen.

Maar Randi dacht er anders over. Zij had wel wat te vertellen. Het hele weekeinde werkte ze aan haar spreekoefening. Ze las nog eens haar plakboek door, dook in Paps dierenencyclopedie om uit te zoeken hoe zeehonden precies leefden en belde op zondagavond nog eens extra lang met Lenie. Zo lang, dat Pap bedenkelijk de wenkbrauwen fronste, op zijn uurwerk wees en vervolgens met Randi's spaarpot begon te schudden. Hij was duidelijk niet van plan te hoog oplopende telefoonrekeningen helemaal alleen te betalen. Maar Randi was niet te stuiten. Ze trok ook nog naar de leeszaal van de gemeentelijke bibliotheek en zocht er alles op wat ze over zeehonden kon vinden.

De dinsdagmorgen – de dag van haar spreekbeurt – zag ze in Paps krant nog een artikel staan met als titel: 'Nederland sluit deel van Waddenzee'. Eindelijk, dacht ze. Ze scheurde het stuk uit de krant en stopte het samen met haar plakboek in haar schooltas. In een afzonderlijke, kartonnen doos zat, goed ingepakt, het zeehondenschedeltje.

Na een saai verhaal van Annelies over de Spaanse Costa's, riep meneer Daems haar eindelijk voor het bord. Twintig minuten lang hield

Randi een vurig pleidooi voor de bescherming van de zeehonden. Ze praatte over haar vakantie, over de crèche in Pieterburen, over Lenie, John en Anita, over de sectie op de dode zeehond, over de zeiltocht en natuurlijk over Lepeltje. Vooral over Lepeltje. Terwijl ze zijn foto in haar plakboek toonde, vertelde ze hoe ze hem had gevonden en gevoed. De klas hing aan haar lippen en Randi genoot ervan. Toen ze klaar was, informeerde meneer Daems of iemand nog vragen had. En die hadden ze. De gekste vragen eerst. Of zeehondjes een bal in evenwicht konden houden op hun snuit? Of huilertjes ook tranen huilden? Of mensen de zeehondenziekte konden krijgen? Of Randi niet vies was van zeehondenpoep? Of je een zeehond geen pijn deed als je zo'n plastic slangetje in zijn keelgat duwde?

Randi kon lang niet op alle vragen antwoorden. Maar één ding stond vast: zij had veruit de beste spreekoefening gemaakt. Iedereen wilde ook het schedeltje zien en vasthouden. En op het einde van de les was er zo'n tumult dat ze amper de bel hoorden.

Na de les kwam meneer Daems bij Randi zitten, terwijl zij haar spullen weer inpakte.

'Zou het niet mogelijk zijn om Lepeltje te adopteren met de klas?' opperde hij.

'Hoe bedoelt u?' vroeg Randi.

'Wel, ik heb zopas in een van je folders gelezen dat je een zeehond kunt adopteren als je een bepaalde som schenkt aan de crèche. Misschien zouden wij dat we dat geld wel met de klas bij elkaar kunnen krijgen.'

'Hoezo?'

'We zouden een feest kunnen organiseren om geld in te zamelen. Of auto's gaan wassen. Weet ik veel. Ik denk dat de zeehondencrèche het geld echt wel kan gebruiken.'

'Natuurlijk', knikte Randi blij.

Wat een prachtig idee, dacht ze tegelijkertijd. Dan kon ze eindelijk

toch iets concreets doen voor de zeehonden. Tijdens het volgende lesuur legde meneer Daems zijn plan voor aan de klas. Iedereen meteen enthousiast. De ideeën stroomden binnen en tegen het einde van de les stond een lange lijst op het bord:

- auto's wassen
- wafels bakken
- loterij
- volksspelen
- tentoonstelling over zeehonden
- oud papier verzamelen
- bedelkaravaan door het dorp
- zwemwedstrijd
- natuurquiz
- kaartprijskamp
- wandeltocht

Kortom teveel om te doen. Ze zouden dus een keuze moeten maken. De tentoonstelling over zeehonden vond iedereen een goed idee. Zo was het meteen duidelijk waarvoor het bijeengebrachte geld moest dienen. Randi zelf zou die tentoonstelling samenstellen. Tenslotte wist zij al heel veel van zeehonden af en het sprak vanzelf dat de schedel het pronkstuk van de verzameling zou worden. Het eerste weekend van oktober zou het gebeuren. Meneer Daems zou aan de schooldirecteur vragen of ze een klaslokaal mochten gebruiken voor de tentoonstelling, de turnzaal voor diverse spelen en de speelplaats voor buitenactiviteiten, zoals auto's wassen. Dezelfde avond nog belde Randi dolgelukkig naar Lenie, die meteen liet horen hoe blij ze was met het initiatief. Ze wenste Randi heel veel geluk en noteerde alvast de naam van de school voor de adoptie van Lepeltje. Die maakte het intussen steeds beter.

De volgende weken kende Randi nauwelijks een moment rust. Elke avond na schooltijd werd er vergaderd, geknutseld, gestencild, getekend en ... plezier gemaakt.

Het eerste weekend van oktober was één groot feest. Met een paar vrienden had Randi haar zeehondententoonstelling in de klas opgezet. De directeur had ervoor gezorgd dat de burgemeester zelf het lint voor de deur kwam doorknippen. Randi kreeg een hand van hem en – belangrijker nog – een cheque van het gemeentebestuur voor de zeehonden van de Waddenzee. Randi kleurde. Ze moest uitleg geven over de panelen waarop Danny, de beste tekenaar van de klas, het leven van de zeehond had uitgebeeld. En natuurlijk vertelde ze ook uitgebreid hoe ze aan de zeehondenschedel was gekomen.

De hele dag liepen ouders en leerlingen van andere klassen in en uit. Maar er was veel meer te doen dan de tentoonstelling alleen. Rit organiseerde in de gymzaal een ware zeehondenkoers. Het kwam erop aan om op je buik met behulp van je gekruiste armen zo snel mogelijk twintig meter af te leggen. De ouders mochten gokken op de winnaar en dat bracht een aardige cent op.

Natuurlijk was er een bar met zelfgebakken wafels en pannenkoeken. Liesje, de keukenprinses van de klas, had zelfs een speciale zeehondenpannenkoek bedacht. Eigenlijk was het een gewone, opgerolde pannenkoek met aan een van de uiteinden een bol roomijs en twee krenten erin voor de oogjes. Al lag de prijs drie keer hoger dan die van een gewone pannenkoek, toch wilde iedereen ervan proeven. Om vier uur was alle roomijs op en moest meneer Daems in allerijl naar de ijsventer om een nieuw tonnetje te halen.

David had een heel originele manier bedacht om geld in te zamelen. Zijn moeder deed de grime bij een toneelgezelschap. Nu schminkte ze een hele rij kinderen. Voor een zacht prijsje kregen ze een leuke zeehondensnoet. David was niet tevreden voordat alle kleintjes

van de kleuterschool er als huilertjes bij liepen.

Vier jongens en drie meisjes van Randi's klas poetsten auto's op de speelplaats. In het begin wachtten ze nog bedremmeld tot iemand hen vroeg zijn wagen te wassen. Maar tegen het einde van de voormiddag waren ze al ondernemend genoeg om op eigen initiatief alle wagens een beurt te geven. Dieter, de clown van de klas, wachtte dan de niets vermoedende eigenaars op met de mededeling: 'Meneer, mevrouw, wij hebben u een wagenpoets gebakken. Als de Waddenzee zo schoon wordt als uw wagen nu, blijven de zeehondjes leven. Een aalmoes voor de huilers met de pet op.'

En iedereen gaf gul. Alleen bij de brandweercommandant ving hij bot. Die had weekenddienst en was erg tegen zijn zin de brandveiligheid komen controleren. Eerst speurde hij het hele koetswerk van zijn wagen af naar mogelijk krasjes en toen hij die niet vond, scheurde hij gevaarlijk snel de speelplaats af. Maar de poetsploeg liet zich door dit incident niet van de wijs brengen. Ze haalden hun schade in. De wagen van de directeur poetsten ze zelfs tweemaal. En de brave man betaalde er nog tweemaal voor ook.

De zondagavond om vijf uur was de laatste bezoeker de deur uit, de laatste pannenkoek gebakken, de laatste auto gewassen. De hele klas zat doodmoe, maar gelukkig de restjes naar binnen te werken, terwijl meneer Daems de winst telde. Toen hij daarmee klaar was, tikte de directeur met zijn ring op zijn bierflesje en vroeg om stilte. Heel plechtig kondigde hij aan dat het feest heel precies 36.243 frank had opgebracht, een ongehoord bedrag voor een kleine dorpsschool als deze. Maar dat was niet alles.

'Ik ben ontzettend trots op jullie klas', ging hij verder. 'Met dit geld kunnen wij Lepeltje adopteren en de crèche helpen in de strijd tegen de virusziekte, die al aan zoveel zeehonden het leven heeft gekost. Dit geld hebben jullie verdiend. Maar de school wil er nog wat bovenop doen.

Jullie mogen in de komende weken met de bus voor een hele dag op studiereis naar de zeehondencrèche van Pieterburen.'

Ogenblikkelijk steeg een gejoel op dat horen en zien verging. Maar het gelukkigst van al was Randi. Nu zou ze Lepeltje toch nog eens kunnen zien voor hij weer in zee werd uitgezet.

'Randi,' ging de directeur, plechtig als altijd, verder, 'jij was de drijvende kracht achter dit evenement. De school is je daar dankbaar voor. En kom nu maar even met me mee naar het secretariaat. Dan kun je meteen zelf naar mevrouw Lenie 't Hart bellen om het goede nieuws te vertellen.'

Het duurde even voor Lenie aan de telefoon kwam.

'Lenie, het is gelukt!' riep Randi meteen. 'We hebben 36.000 frank bij elkaar voor Lepeltje'.

'He, Randi, wat fijn zeg! Even rekenen. Dat maakt ... euh ... maar dat is zowat 2.000 gulden. Fantastisch, kind!'

'Ja, en we mogen van onze directeur op studiereis komen naar Pieterburen. O, ik verlang er zo naar om Lepeltje weer eens te zien.'

'Dat kan ik me voorstellen', antwoordde Lenie. 'Jullie zijn ontzettend welkom, hoor. Maar wacht even, ik neem mijn agenda. Vraag eens aan je directeur of het hem schikt op vrijdag 21 oktober.'

De directeur knikte. Dat kon.

'Waarom op 21 oktober?' vroeg Randi nog.

'Dat zul je nog wel zien, weetgraag. Zorg dat jullie hier omstreeks tien uur zijn. Dan heb ik een enorme verrassing voor je.'

Die avond raakte Randi maar niet in haar bed. Eerst moest ze het hele verhaal nog aan Mam en Pap vertellen en dan deed ze het nog eens helemaal over in een lange brief aan Femke.

'Wil jij die morgen op de post doen, Pap?'

'Zeker, Soep!'

'Zeg!'

Maar Randi was te gelukkig om boos te worden om Paps plagerijtjes. En toen ze eindelijk onder de wol lag, dacht ze alleen nog aan Lepeltje.

De reis begon maar heel stilletjes. Om zes uur al moest iedereen op school zijn en dat vonden de meesten toch wel erg vroeg. Het eerste halfuur rijden zei niemand een woord. Maar toen het omstreeks zeven uur licht begon te worden, riep David door de bus dat meneer Daems in slaap gevallen was. Tien seconden later was hij wakker, want er ging een oorverdovend gejoel op en achttien kinderen zongen zo luid ze konden van 'Broeder Jacob, slaapt gij nog?' Meteen zat de stemming erin. Er werd nog meer gezongen en gelachen. Dieter vertelde de ene mop na de andere door de microfoon en Liesje trakteerde de hele klas op zelfgebakken koekjes.

Drie uur waren ze nu al aan het rijden. Ze hadden zopas Drachten achter zich gelaten. Randi dacht meteen aan Femke. Die woonde hier ergens. Jammer dat ze nu niet even gedag kon gaan zeggen.

Toen ze langs de sluizen van Lauwersmeer reden, mocht Randi voorin zitten. Door de microfoon vertelde ze over het natuurgebied, de orchideeën en de bruine kiekendief. Dan nam meneer Daems de microfoon van haar over.

'Beste jongens en meisjes. Over zowat een kwartiertje komen wij aan in de zeehondencrèche van Pieterburen. Mevrouw Lenie 't Hart zelf zal ons daar rondleiden en ons alles vertellen over zeehonden wat Randi nog niet verteld heeft. Let wel: om twaalf uur verzamelen we en wandelen we samen naar de dijk, waar we ons lunchpakket gaan opeten. In de namiddag rijden we dan met zijn allen naar het windpark Aeolus in Sexbierum ...'

Gebrul in de bus. En natuurlijk was het Dieter die iets riep over sex,

bier en rum. Meneer Daems glimlachte hoofdschuddend, klopte een paar keer op de microfoon en ging toen verder: 'Ik weet het, ik weet het. Ze hebben hier vreemde plaatsnamen. Aeolus in Sexbierum dus, waar we allerlei toepassingen van de windenergie gaan bekijken. En er is ook een pretpark bij.'

Vooral dat laatste had succes, aan het gejuich te horen. Meneer Daems wilde nog iets zeggen, maar net op dat moment draaide de chauffeur de parking van de crèche op.

Randi was als eerste uit de bus en op hetzelfde moment kwam Lenie naar buiten. Het werd een prettig weerzien. Randi stelde meneer Daems voor en de kinderen dromden rond hen samen.

'Hoe stelt Lepeltje het?' vroeg Randi.

'Kijk zelf maar', lachte Lenie. 'Kom!'

Ze liep voor de groep uit om het gebouw heen, recht naar de buitenbaden. In een voor de helft met water gevuld bassin stoeiden vier jonge, volgroeide zeehonden.

'Maar wie is nu Lepeltje?'

Randi gilde bijna van opwinding.

'Daar', zei Lenie, 'die daar helemaal achteraan met het blauwe merkteken aan zijn vin. Hij is wel wat dikker geworden sinds je hem voor het laatst zag. Hij weegt nu 36 kilogram, gisteren nog gewogen. Dat is vijf keer meer dan toen jij hem vond.'

Randi kon haar ogen niet geloven. Was dat Lepeltje? Ze zou hem nooit herkend hebben.

'Maar waarom hebben ze zo weinig water?' vroeg ze.

'Dat vertel ik je zo dadelijk wel. Laten we eerst die adoptie eens in orde maken.'

Ze had inderdaad gezien dat meneer Daems al een tijdje met een omslag tussen zijn vingers stond te draaien. Nu schraapte hij zijn keel en zei:

'Beste mevrouw 't Hart. Toen Randi Geerts in het begin van dit schooljaar zo'n prachtige spreekoefening hield over de zeehonden, besloten wij met z'n allen iets voor de crèche te doen. De enorme ramp die de zeehonden dit jaar in de Waddenzee treft, laat ons niet onberoerd. De hele klas heeft zich werkelijk uitgesloofd om geld in te zamelen. We zijn dan ook blij u deze omslag met ruim 36.000 frank te kunnen aanbieden en hopen zo een steentje bij te dragen om de vreselijke ziekte te overwinnen. Wij zijn ook graag bereid met de klas Lepeltje te adopteren. Niet in het minst omdat Lepeltje een beetje de zeehond van Randi is.'

Applaus. Lenie nam de omslag lachend in ontvangst en vroeg toen om stilte.

'Ik ben jullie heel erg dankbaar,' zei ze, 'om wat jullie voor de crèche en voor de zeehonden gedaan hebben. We hebben het geld meer dan ooit nodig. Bijna driekwart van de dieren in de Waddenzee zijn gestorven. Maar er zijn tekenen dat de epidemie stilaan uitgewoed is. We hopen dat de overblijvende zeehonden de ziekte hebben overwonnen. Ze kunnen nu heel voorzichtig beginnen met een nieuwe populatie op te bouwen. Dat kan jaren duren, maar we geloven dat het zal lukken.

'Ik heb trouwens nog een prettig nieuwsje voor jullie. Deze vier gezonde zeehonden, die hier in juli als huilertjes zijn binnengekomen, worden vannamiddag weer in de Waddenzee uitgezet. We hopen dat ze gauw veel kleintjes krijgen.'

'Lepeltje!' riep Randi uit.

'Precies', ging Lenie verder. 'Lepeltje zwemt vanmiddag weer in zee rond. Daarom zijn we het bassin aan het leegpompen, zodat we de dieren straks kunnen vangen. En nu komt jouw verrassing, Randi. Jij mag zo dadelijk mee met de Harder om Lepeltje zijn vrijheid te geven.'

Randi kon geen woord uitbrengen. Ze was dolgelukkig. Maar hoe moest dat nu? Kon dat zomaar? Helemaal in de war keek ze naar meneer

Daems. Die lachte haar ondeugend toe.

'Ja, Randi,' zei hij, 'ik zit mee in het complot. Lenie heeft mij vorige week met dit voorstel opgebeld. Maar ik mocht er tegen jou met geen woord over reppen. Terwijl jij Lenie vergezelt, gaan wij met de klas naar Aeolus. Als jullie klaar zijn, brengt Lenie jou persoonlijk naar Sexbierum en dan rijden we samen terug naar huis. Maar je moet ons in de bus wel het hele verhaal vertellen. Afgesproken?'

Randi glunderde. Haar vrienden vonden haar een bofkont, maar jaloers waren ze niet. Ze begrepen wel dat je niet met zijn achttienen op zo'n boot kon. En als er iemand mee mocht, dan toch wel Randi zeker.

Terwijl de klas de rest van de crèche bezocht, kreeg Randi binnen een overall en rubberlaarzen aan. Intussen was het bassin zo goed als leeg en de vier zeehonden kropen in een hoekje bij elkaar. Lies Vedder droeg samen met twee mannen de kisten, waarin de dieren vervoerd zouden worden, in het bassin. Randi mocht niet mee naar beneden. Dat was te gevaarlijk, want de bijna volwassen dieren konden enorm tekeer gaan als ze in een kist gedreven werden. Uiteindelijk lukte het toch. De mannen hesen de kisten uit het bassin en laadden ze in de bestelwagen. Lenie kroop zelf achter het stuur, Randi schoof naast haar. De hele klas wuifde hen uit toen ze naar Eemshaven vertrokken.

Onderweg zat Randi aldoor achterom te kijken. De kist met Lepeltje stond vlak achter haar. Ze had een heel vreemd gevoel. Vanmorgen had ze Lepeltje pas weergezien en straks moest ze hem alweer verlaten. Voorgoed deze keer. Het zou niet makkelijk zijn. Dat wist ze nu al. Tegelijk was ze toch wel trots dat uitgerekend Lepeltje de nieuwe zeehondenpopulatie zou helpen opbouwen.

'Waaraan denk je?' vroeg Lenie.

'Aan Lepeltje natuurlijk.'

'Het valt niet mee hem weer te moeten afgeven, niet?'

Randi schudde haar hoofd.

'Ik heb het er ook nog steeds moeilijk mee, hoor. Je hebt zo'n dier een paar maanden verzorgd en gevoed. Je bent er 's nachts voor opgestaan, het is een deel van jezelf geworden. Toch weet je dat zeehonden in een bassin niet op hun plaats zijn. Je kunt ze helpen, maar ze zijn nooit van ons. Daarom vind ik het ook altijd een beetje een feest als weer eentje de vrijheid krijgt. Per slot van rekening is de crèche een ziekenhuis. En niemand is toch bedroefd als hij uit het ziekenhuis ontslagen wordt.'

Randi knikte langzaam. Lenie had gelijk. Ze wist het. Maar het kostte haar wat tijd om het te verwerken. Ze keek naar de horizon en droomde weg.

Toen ze de kade van Eemshaven opreden, herkende Randi de Harder meteen. Op de steiger stond een groepje mannen te praten. John zag ze het eerst. Naast hem, dat moest Klaas zijn. Verder nog een paar jongelui die ze niet kon thuisbrengen.

Het weerzien was hartelijk. John had enkele vrienden meegebracht, die bij het uitzetten zouden helpen. Daar begonnen ze ook meteen mee. De kisten met de zeehonden werden voorzichtig op de boot overgeladen en op het achterdek naast elkaar gezet. John startte de motor terwijl Klaas iedereen van koffie en thee voorzag. Aarzelend maakte de Harder zich los van de kade.

John zette koers naar het wad, richting Sparregat onder Rottumeroog. De Harder kliefde het water. Randi genoot van de wind in haar haren. Ze stond op het achterdek en hield zich vast aan de reling. Spoedig zag ze de eerste zeehond liggen, helemaal alleen op een brede zandplaat. John voer met opzet niet te dicht langs om hem niet te verstoren. Maar – was het uit schrik of uit nieuwsgierigheid – het dier repte zich plots naar de rand van de bank en dook het zilte sop in. Randi bleef zijn kopje, dat af en toe opdook, nog een hele tijd volgen.

Ze hadden nu een paar uur gevaren. Het was volop middag en de

zon was al een heel eind over haar hoogtepunt heen. Plots zette John de motor af maar hij liet de boot nog even doorlopen. Met een zacht, schurend geluid zette de Harder zich in het zand vast. Lenie gebaarde dat ze stil moesten zijn. Op nauwelijks veertig meter afstand lagen zes zeehonden in de middagzon. Door de kijker zag hun pels er harig en droog uit. Ze waren dus al een hele tijd het water uit.

De rubberboot werd neergelaten en heel voorzichtig takelde John de eerste twee kisten naar beneden. Klaas, geholpen door een van de andere mannen, bracht ze naar de plaat en keerde meteen terug. Dan haalde hij de twee achtergebleven kisten. De rubberboot voer nog een derde keer terug om de mensen op te laden.

De volwassenen gingen op één rij tussen de kisten staan. Niemand sprak een woord. Op een teken van Lenie hieven ze de vier kisten tegelijk van de grond. Langzaam werden de zeehonden een eind verder de zandplaat op gedragen, zo dicht mogelijk bij hun soortgenoten. Die werden een beetje onrustig, maar bleven wel liggen. Randi volgde voetje voor voetje op het ritme van de brekende golven. Een warme wind streek over het water en toen ze even naar boven keek, zag ze een brede vlucht ganzen in een langgerekte V voorbijglijden. Ze glimlachte. Dat was een goed voorteken.

Eindelijk zetten de mannen de kisten neer. Lenie wenkte haar naderbij en fluisterde dat ze naast Lepeltje moest gaan staan. Randi perste haar lippen op elkaar. Ze voelde haar hart in haar keel bonzen. De zeehonden in de kisten werden onrustig. Ze hadden door de kieren hun soortgenoten gezien. Iedereen stond nu klaar. Heel even leken ze wel een groepsmonument op het wad. Randi hoorde alleen nog het klotsen van de zee en het bonzen in haar keel.

'Nu', zei Lenie zacht, maar beslist.

Tegelijk schoven de schotten van de vier kisten omhoog. Niets scheidde de zeehonden nog van hun vrijheid. Maar er gebeurde niets.

Een seconde? Een minuut? Voor Randi leek het wel een uur te duren. Even keek ze schichtig naar Lenie. Zouden de zeehonden misschien niet meer vrij willen zijn, ging het door haar hoofd. Waren ze bang voor die enorme ruimte?

Toch niet. De zeehond uit de kist naast Lepeltje schoof op zijn vinnen plots twee stapjes vooruit. Hij lag nu half uit zijn kist, keek naar links en naar rechts en waagde nog een stapje. Lepeltje volgde zijn voorbeeld. Randi voelde hoe haar borst snel op en neer ging. Intussen kwamen ook de andere zeehonden naar buiten. Ze aarzelden, snoven en even leek het of ze niet konden kiezen tussen de opwindende lucht van hun wilde soortgenoten en de zo vertrouwde geur van mensen.

Dezelfde zeehond die het eerst naar buiten was gekomen, kreeg er plots zin in. Hij schokte vijf, zes meter in één ruk vooruit, recht naar het water toe. Twee andere volgden. Alleen Lepeltje bleef liggen, al snoof hij opgewonden.

Randi keek radeloos naar John, naar Lenie. Die knikte haar toe, heel even maar.

Randi deed een stap vooruit, liet zich op haar knieën zakken naast Lepeltje en klopte hem voorzichtig op zijn zachte flanken.

'Vooruit, Lepeltje, vooruit!'

Ze fluisterde het haast onhoorbaar. Lepeltje richtte zich helemaal op, sloeg zijn kop achterover en keek haar met zijn grote ogen aan. Heel even maar. Randi voelde een prikkeling boven in haar neus. Tranen rolden over haar wangen en ze proefde zout in haar mondhoeken. Maar ze verbeet zich, klopte nogmaals op Lepeltjes flanken en zei:

'Vooruit, joh, ga dan toch!'

En kijk, Lepeltje spande zijn voorste vinnen en schoof een stukje naar voor. Dan nog een. En nog een, steeds sneller. Hij stopte niet voor hij de rand van de plaat bereikt had. Randi was opgestaan en volgde hem op een afstand. Door haar tranen heen zag ze hoe Lepeltje zich omdraaide.

Nog even keek hij naar de mensen. Hij scheen te aarzelen tussen de veilige handen en de lokkende verten. Dan wendde hij zijn kop af en liet zich op zijn buik in het water glijden. Meteen zwom hij twintig, dertig meter ver, dook onder en stak even later zijn kopje weer op. Hij keek naar het groepje mensen die hem zopas hadden vrijgelaten. Randi deed nog een paar passen tot aan de rand van de plaat. Ze trok zich geen barst aan van het koude water dat over haar laarzen spoelde.

'Vaarwel, doe het goed', prevelde ze onhoorbaar en terwijl Lepeltje zijn vrijheid tegemoet zwom, snikte ze van puur geluk.

Nawoord 1988

1988 was een rampjaar voor de zeehonden van de Waddenzee. In één seizoen tijd stierf driekwart van de populatie door een virus. In het begin van het jaar leefden nog zo'n 1000 exemplaren in het Nederlandse gedeelte van de Waddenzee. Op het einde van datzelfde jaar bleven er daar maar 250 tot 300 van over. De virusziekte leek op dat moment wel over haar hoogtepunt heen.

Hoe moet het nu verder? Lenie weet het eerlijk gezegd ook niet zo best. Zelfs als de overgebleven dieren helemaal immuun zijn voor de ziekte, zal het nog veel jaren duren eer de populatie weer op het peil van vóór 1988 zal staan. Vroeger werd het bestand voor een groot deel aangevuld door inwijking van zeehonden uit de Duitse en Deense Waddengebieden. Maar die zijn nu even erg door de ziekte getroffen.

Intussen is een internationaal onderzoek gestart naar de invloed van de watervervuiling op de weerstand tegen ziekte bij zeehonden. Maar ook zonder de resultaten van dit onderzoek af te wachten kun je gerust stellen dat de vervuiling van de Waddenzee dringend moet ophouden. Trouwens niet alleen voor de zeehonden, maar ook voor de vele honderden soorten vogels, vissen en zeeorganismen die van een schone Waddenzee afhankelijk zijn.

De zeehondencrèche in Pieterburen is er dus meer nodig dan ooit. Een goede werking blijft maar mogelijk als er geld is. Veel geld voor schone vis van eerste kwaliteit, voor het onderhoud van de bassins, voor medicijnen, voor onderzoek van dode zeehonden en natuurlijk ook om de medewerkers te betalen. Dat geld komt enerzijds van giften, anderzijds van donateurs, die elk jaar een vast bedragje storten. En je

kunt ook een zeehond adopteren door geld in te zamelen, zoals Randi met haar klas gedaan heeft. Zelf de zeehondjes helpen verzorgen, zoals zij dat heel uitzonderlijk mocht, kan helaas niet. De crèche is een ziekenhuis en je begrijpt dat Lenie niet iedereen bij de patiënten kan laten. Maar door geld in te zamelen, help je toch eigenhandig om de nakomelingen van Lepeltje en de andere zeehonden een zekere toekomst te waarborgen.

Ook het Wereld Natuur Fonds (WWF), dat bij de totstandkoming van dit boek heeft geholpen, is erg met de Waddenzee en de zeehonden begaan. Dankzij een inzamelingsactie van het WWF kon de crèche enkele jaren geleden nieuwe bassins aanleggen en de inrichting van het opvangcentrum ingrijpend aanpassen. Die verbouwingen lieten toe in de zomer van 1988 zoveel zieke zeehonden op te nemen, zodat in het najaar 23 dieren terug naar zee konden worden gebracht.

Maar het Wereld Natuur Fonds houdt zich niet alleen met zeehonden bezig. Het werd in 1961 opgericht in Zwitserland en zamelt over heel de wereld geld in voor natuurbehoud. Zo heeft het o.a. bijgedragen tot de oprichting van meer dan 250 nationale parken. Ook in België en Nederland. Het WWF zet zich in voor de bescherming van bedreigde diersoorten, zoals de tijger, de walvis en de gorilla. Maar het heeft natuurlijk geen zin een dier te beschermen zonder zijn leefgebied te vrijwaren. Ook dat kost veel geld, en daar zorgt het WWF voor door middel van giften, speciale acties en lidmaatschap. Als je lid wordt van het WWF, krijg je heel veel informatie over de natuur. Wellicht blijf je dan ook op de hoogte van de toestand van de zeehonden in de Waddenzee. Randi is alvast lid. Jij ook?

Willy Schuyesmans

Voor meer informatie kun je terecht bij:

- WWF België: www.wwf.be
- WNF Nederland: www.wnf.nl
- Stichting Zeehondencrèche, Hoofdstraat 94A, NL-9968 AG Pieterburen. www.zeehondencreche.nl

Nawoord 2011

De zeehond in de Waddenzee doet het momenteel in vergelijking met 1988 qua aantal goed. In augustus 2011 werden door de Zeehondencrèche 6900 dieren geteld, waarvan 5400 gewone zeehonden en 1500 grijze zeehonden. Maar Lenie 't Hart – die dit jaar haar zeventigste verjaardag heeft gevierd – is bezorgd. Want de wetenschappers van de Zeehondencrèche vinden steeds vaker longwormen in zieke zeehonden.

'We moeten niet te vroeg juichen over de populatiegroei', zegt Lenie 't Hart. 'Ik kijk naar de conditie van de dieren, en die is zorgelijk! Een eeuw van onverantwoorde industriële lozing ijlt na. Gelukkig herstellen de grote Europese rivieren zich nu geleidelijk, maar het waddenslik heeft nog tientallen jaren nodig om zich te herstellen. Onze zeehonden zwemmen nog steeds in de rioolput van Europa. En ze hebben een harde dobber!'

[Bron: Persbericht Zeehondencréche Pieterburen van 5 september 2011]

Wereld Natuur Fonds

Dit boek kwam tot stand in samenwerking met het Wereld Natuur Fonds (WWF).

Het WWF werd in 1961 opgericht in Zwitserland en is actief over de hele wereld.

Dit heeft o.a. bijgedragen tot de oprichting van honderden nationale parken, ook in ons land. Het WWF zet zich in voor het beschermen van bedreigde diersoorten, zoals de panda, de tijger en de walvis.

Voor meer informatie over het WWF kun je surfen naar:

WWF België: www.wwf.be

WNF Nederland: www.wnf.nl

Alle boeken van Willy Schuyesmans

Alle met ePUB gemerkte boeken zijn als e-boek verkrijgbaar op www.schuyesmans.be.

De zilverrug ePUB

Averbode-Altiora, 1988.

De huilers ePUB

Averbode-Altiora, 1989.

Tand om Tand ePUB

Averbode-Altiora, 1990, 1999.

Braam ePUB

Averbode-Altiora, 1992. / ShopMyBook, 2007.

De winter van de Belgica ePUB

Averbode-Altiora, 1993 /Davidsfonds, 2005.

De bende van de mol ePUB

Averbode-Altiora, 1994, 2001.

Morgen dood ik een leeuw

Kok Educatief, 1996. - Die Keure Kameleonbieb, 2011.

Ariadne ePUB

Averbode-Altiora, 1994, 1996.

Stilstaan ePUB

Averbode-Altiora,1995. - Davidsfonds, 2004.

Adieu Benjamin

Duitse vert. Stilstaan – Ars Edition, 1997. – ProBusiness, 2005.

Brand in de Tikkebossen ePUB

Averbode-Altiora, 1997.

Jan zegt nooit wat

Kok Educatief, 1998.

Middernachtzonde ePUB

Averbode,Altiora, 2001.

De ogen van de tiran ePUB

Averbode-Altiora, 2002.

Kwikloks

Averbode-Altiora, 2002.

Antigone’s keuze ePUB

Davidsfonds, 2003.

Arm en rijk

Die Keure Kameleonbieb, 2011.

Dian Fossey: Mama Gorilla

Die Keure Kameleonbieb, 2011.

Mayan en Mallerik

Die Keure Kameleonbieb, 2011.

De grote ontgoocheling

Die Keure Kameleonbieb, 2011.

Hoerenjong ePUB

Eigen beheer, 2013.